

dupl/ll

KIELIKESKUSUUTISIA

LANGUAGE CENTRE NEWS

N:o 8 / 1989
LOKAKUU - OCTOBER

RAPORTEJA - REPORTS

Marja Kalaja - Maija Tammelin: Tietokoneavusteisen kielenopetuksen Euroopan kuulumisia	3
Pearl Lönnfors - Maire Mäkinen - Joan Nordlund: The 7th European Symposium on Languages for Special Purposes	5
Minna-Riitta Pöyhönen: Pitäisikö tieteen kielen olla kalevalaista umpisuomea?	11
Joann von Weissenberg: Practical Tips for Teaching Scientific Writing	15

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Tysk grammatik	20
Einführung in die Valenz- und Kasustheorie	24

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa	27
Korkeakoulujen kielikeskuksen nauhoitepalvelu tiedottaa	28
V. Fachsprachenseminar für Deutschlehrer in Finnland	34
Korkeakoulujen kielikeskukseen saapunutta kirjallisuutta	36
Kielentutkimuksen tietokanta	40
1990 Regional Seminar	41
Euralex - Vox Congress	43
AILA News	45
Conference Calendar	45

ENGLISH SUMMARY	48
SVENSK RESUMÉ	49

Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
40100 JYVÄSKYLÄ 10

Language Centre for Finnish Universities
University of Jyväskylä
SF-40100 JYVÄSKYLÄ 10
Finland
ISSN 0358-2027

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUS
JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Vastaava toimittaja / Editor-in-chief: Liisa Kurki-Suonio

Toimittaja / Editor, Reviews editor: Helena Valtanen

Korkeakoulujen kielikeskus

Postiosoite / Postal address:

Seminaarinkatu 15

40100 JYVÄSKYLÄ

Käyntiosoite / Street address:

Tourulantie 11

40100 JYVÄSKYLÄ

Elektroninen posti/

Electronic post

Puh./Tel. 941 - (+ 385-41-)

291 211 (vaihte / switchboard)

"lks@finjyu"

292 880 Kurki-Suonio

292 881 Puoliväli, Salo (kanslia, julkaisujen myynti)

292 882 Laihiala-Kankainen

"tnikko@finjyu"

292 883 Nikko

292 884 May, Valtanen

"saby1@finjyu"

292 885 Ylönen

292 886 Kyppö (nauhoitepalvelu)

292 887 Pakkanen

"mmartin@finjyu"

292 889 Martin

"huhta@finjyu"

292 876 Huhta

"mrp@finjyu"

292 877 Pöyhönen

"sikanen@finjyu"

292 878 Sikanen

292 879 Helin (video)

Ilmoitushinnat kaupallisille ilmoituksille 1989:

1/1 sivu 2 350 mk

2/3 1 750 mk

1/2 1 500 mk

1/3 1 150 mk

EDITORIAL

Tämän numeron vastaavana toimittajana näette taas uuden nimen, sillä toimitusvastuu kuuluu Korkeakoulujen kielikeskuksen johtajan viran haltijalle tai hoitajalle. Olen syyskuun alusta hoitanut vt:nä johtajan tehtäviä, koska Tuija Nikko halusi palata tutkimuksiensa pariin. Hän jatkaa toki edelleen KKKK:ssa ruotsin tutkijana. Johtajan virkaa ei ole vielä vakinaisesti täytetty, koska viran kelpoisuusehtojen muutos on edelleen kesken. Lopullinen päätös on odotettavissa lähiaikoina.

Kielikeskusuutisten ilmestyminen jatkuu syksyllä entiseen tapaan. Ensi vuoden alusta on tulossa muutoksia, koska pyrimme tehostamaan ja parantamaan palvelua niin, että lehti tulee lukijalle ajallaan. Jo tämän vuoden loppunumeroissa on aikataulu nopeutunut. Marraskuun ja joulukuun numerot julkaisemme kaksoisnumerona, joka ilmestyy marras-joulukuun vaihteessa. Jotta se sisältäisi ajankohtaista tietoa sekä tämän että ensi vuoden tapahtumista, olisi aineiston oltava perillä Jyväskylässä viimeistään 10.11.89.

KKKK:ssa toiminta on yhtä vilkasta ja monipuolista kuin ennenkin. Tulevaisuuden suunnitelmista puhutaan kaiken aikaa, koska laitoksen sisäiset painopisteen muutokset tutkimuksen suuntaan ovat ajankohtaisia juuri nyt. Kielikeskusten johtajille lähetettiin kesän alussa kysely, jolla pyydettiin tietoja ja mielipiteitä paikallisten kielikeskusten toiveista KKKK:n palveluista. Tätä kirjoittaessa vastausaika ei vielä ole umpeutunut, joten yhteenveto vastauksista jää seuraavaan numeroon. Uuden painotuksen vuoksi on jotakin karsittava, siitäkkin kysely antanee viitteitä. Lisäresurssejahan ei KKKK:lle juurikaan ole luvassa.

KKKK järjestää edelleen kielikeskusopettajien jatkuvan täydennyskoulutusohjelman (PILC) sekä kielikeskusten tutkimusseminaarin. Muussa koulutuksessa (Kielikeskus-päivät, Oral Skills ym. workshop-toiminta), oppimateriaalien ja testien valmistuksessa ja evaluoinnissa jatketaan yhteistyötä. Toivomme yhteistyön tehostuvan esimerkiksi uusien opetustapojen kokeiluissa ja niiden seurannassa varsinkin kansainvälisten vaihtojen yhteydessä. Yhteistyön koordinointi on tärkeä osa KKKK:n palvelutoimintaa, mutta edellyttää myös muista laitoksista lähtevän tiedottamisen kehittämistä.

Toivomme myös lisää keskustelua Kielikeskusuutisiin. Elokuun numerossa olleen Liisa Löfmanin kirjoituksen kielikeskusten tulevaisuudesta tai syyskuun numerossa julkaistun Michael Berryn artikkelin odottaisi herätelleen mielipiteitä. Niiden julkistajaksi sopisi Kielikeskusuutiset mitä parhaiten.

KKKK:n puolesta esitän myös vierailukutsun. Tulkaa käymään ja tutustumaan ihmisiin ja toimintaan paikan päällä täällä Jyväskylässä; monet asiat selviävät siten helpoimmin.

29.9.89

Liisa Kurki-Suonio

Johtaja Marja Kalaja (Renkonen)
Teknillisen korkeakoulun kielikeskus
Lehtori Maija Tammelin
Helsingin kauppakorkeakoulun kielten laitos

TIETOKONEAVUSTEISEN KIELTENOPETUKSEN EUROOPAN KUULUMISIA

Wien 3. - 6.5.1989

Uutta eurooppalaista ajattelua kuvastanee se, että saksankielistä Eurooppaa edustavassa Wienissä pidettiin 3. - 6.5.1989 Itävallan British Councilin järjestämä English Language Teaching -konferenssi. Osallistuimme siihen ainoina suomalaisina 500 etupäässä itävaltalais-saksalais-unkarilaisista koostuvien osallistujien joukossa. Konferenssin 135 esitystä käsittelivät varsin laaja-alaisesti englannin opetuksen ja tutkimuksen uusimpia näkymiä; yleisluentojen pitäjinä olivat maineikkaat brittikielilitteilijät Geoffrey Leech, Henry Widdowson ja John Sinclair sekä Euroopan Neuvoston kieliohjelmapolitiikkaa edustava John Trim.

EUROCALL-symposium Helsinkiin 1991

Oma kiinnostuksemme kohdistui CALL:iin (Computer Assisted Language Learning) liittyviin esityksiin. Alan tunnetuimpia brittinimiä oli liikkeellä varsin edustava joukko, koska konferenssin yhteydessä kokoontui EUROCALL-ryhmittymä, joka koostuu eri Euroopan maista kotoisin olevista CALL-asiaa edistämään pyrkivistä opetusalan edustajista. EUROCALL on kokoontunut vuosittain vuodesta 1985 lähtien joko järjestäen oman symposiuminsa tai jonkin suuremman konferenssin yhteydessä kuten nyt. Marja Kalaja on alusta alkaen ollut EUROCALL-toiminnassa mukana. Varsinaisena matkatuomisemme on EUROCALL:in alustava päätös kokoontua Suomessa vuonna 1991, jolloin symposiumin pääjärjestäjinä toimisivat Helsingin kauppakorkeakoulun kielten laitos ja Teknillisen korkeakoulun kielikeskus. Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä kirjoittajiin.

Uusia CALL-tuotteita

Erästä konferenssin kiinnostavimmista CALL-esityksistä vastasi Ealingissä toimivan National Centre for Call -keskuksen johtaja Graham Davies. Hän esitteli Expodisc-nimisen mikrotietokoneohjattavan laserkuvalevyn, jolla opetetaan espanjaa brittiliikemiehille Espanjaan suuntautuvan myyntimatkan muodossa. Käytettävissä on 54 000 kuvaa ja ääntä kahdella kanavalla, äidinkielellä ja kohdekielellä. Kuvalevyn hinta on noin £ 1000, joka lienee kohtuullinen kun ottaa huomioon huikeat valmistuskustannukset (noin £ 150 000). Chris Jones, Using Computers in the Classroom -kirjan ja monen CALL-ohjelman tekijä, piti demonstraation juuri valmistuneesta Cambridge First Certificate -ohjelmapaketista, jossa oppilas voi valita joko todellisen testitilanteen tai opetustilanteen, jossa voi jokaisen kysymyksen kohdalla tutkia lukuisia mahdollisia vastauksia.

Elektroninen posti kielenopetuksessa

Wieniläisen CALL-erityisopettajan Karl Heinz Schmidin esitys elektronisen postin ja tietokantojen käytöstä tarjosi kiinnostavia näkymiä kielenopetuksen mahdollisuuksiin. Hänen koulunsa (Bundesrealgymnasium 15) oppilaille tuntuu olevan varsin mielenkiintoinen joukko yhteyksiä ympäri maailmaa, kuten Global Village, jossa on kahdeksan maata yhteistyössä sekä GETN, jossa ovat mukana Yhdysvallat, Englanti ja Itävalta. Näiden yhteyksien avulla oppilaat voivat vertailla miten eri puolilla maapalloa eletään. He ovat esimerkiksi ottaneet selvälle mitä islantilaiset nuoret itse ajattelevat valaan pyynnistä, miten New Yorkin nuoret viettävät joulua tai hannukajuhlaa. He osallistuivat myös kansainvälisiin historian ja kemian projekteihin.

Miten meillä?

Kauppakorkeakoulussa ja Teknillisessä korkeakoulussa kehitetään parhaillaan Wienin konferenssissakin esitellyllä Macintoshin Hyper Cardilla tehtyjä kieliohjelmia, joita esittelemme syyskuussa Tukholmassa ja Lontoossa pidettävissä konferensseissä. Tietokoneen käyttö kielenopetuksessa kehittyy ja yleistyy eri puolilla maailmaa, joten vaikka se saattaakin tuntua turhautavalta, kalliilta ja pikemminkin työtä lisäävältä kuin vähentävältä välineeltä, emme voi ummistaa silmiämme tältäkään uudelta haasteelta. Otettiinhan 1960-luvulla ääni - äänitteet, nauhurit ja kielistudiot - mukaan kielenopetukseen.

Pearl Lönnfors
Maire Mäkinen
Joan Nordlund

Helsinki University Language Centre

THE 7TH EUROPEAN SYMPOSIUM ON LANGUAGES FOR SPECIAL PURPOSES

21-26 August 1989

BUDAPEST, HUNGARY

INTRODUCTION

We arrived in Budapest on the evening of 20 August, Hungary's National Day. The streets were packed with people. Traffic was almost at a standstill. It was hot! We walked the final 500 meters to our hotel. After checking in, we found the nearest street bar and bought our first beer. After a few moments, the heavens opened!

So Budapest welcomed us. The weather was hot most of the time, often hazy, with sudden thunderstorms. Without air conditioning, and with almost constant traffic noise and general bustle, one of the biggest dilemmas at the Symposium and at the hotel was whether or not to have windows open.

Budapest is a beautiful city - the Danube wide and majestic, separating old Buda from the metropolis of Pest. The architecture is a mixture of Austro-Hungarian splendour, the more utilitarian, post-World-War-II style and the ultramodern. The market hall is impressive, rather like a huge railway station, and inside is a multitude of produce stalls brimming with seasonal fruits and vegetables, honey, nuts, fresh and cold meats. To people living in Finland, prices are ridiculously low. However, on that very Monday, meat prices had been raised and this had provoked mass protests. Food everywhere was excellent - tasty, not too heavy and nicely presented.

GETTING DOWN TO WORK

We had no problems in getting around either. On the first morning, we walked to the Symposium venue, where we were given a six-day public transport pass. This covered trips on the trams, buses and metro, all of which were superbly efficient. It was no quicker for us to take a hair-raising taxi ride from the hotel to the Symposium, and less stressful! Taxis were plentiful and cheap, however, if small, and we learned to close our eyes.

We spent a while queuing up for registration along with the other 200 participants from about 30 different countries. The globe was well covered, ranging from Australia to Venezuela to the People's Republic of China to Finland, represented by about 30 teachers and researchers.

Having received our Symposium programme, we sat down to plan our strategy for the week. We were excited about the initial plenary session as Larry Selinker and John Swales were announced as first on the menu. But we quickly learned that we had to cross-check the information in the programme with the list of changes and corrections we had been given, as well as with the bulletin board at the registration desk. To our dismay, these great men would not be performing!

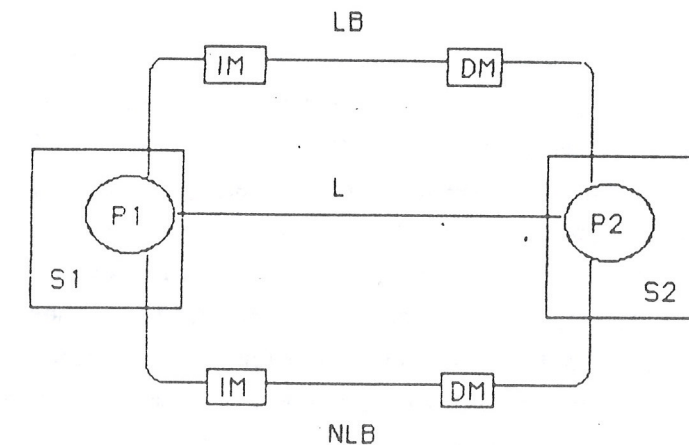
To counteract our disappointment, the Pro-Rector of the Budapest Technical University, Tamas Lajos, gave a surprisingly open talk on the present political and cultural situation in Hungary at the opening session on Monday evening. He said that the participants at the Symposium may well think afterwards of having been present when dramatic changes in the political climate took place in Hungary. He regretted that channels to democratic countries had been few and narrow for such a long time. Professor Lajos expressed his wish for international meetings to help Hungary in her quest for open exchange of services, information and people. Many Western democracies, including Finland, have started joint venture projects aiming towards these goals.

PLENARY SESSIONS

Of the seven plenary sessions, one hour long each including presentation and discussion, we have chosen to render in more detail two which we found particularly stimulating.

Stanislaw Wojnicki from Poland gave a plenary paper entitled "**Communication for Specific Purposes: CSP for International Business**". According to Dr Wojnicki, we must

begin by exploring the behavioural and environmental aspects involved in communication. We should examine intercultural encounters to determine what is needed for intercultural communication. From this point, an attempt must be made to answer these three questions: 1. what should be taught? 2. how should we go about gathering the information? and 3. how should it be presented? He proceeded by explaining the diagram below in which **P** = participant, **S** = setting, **L** = language, **LB** = linguistic behaviour, **NLB** = non-linguistic behaviour, **IM** = intended meaning and **DM** = decoded meaning.

We must comprehend the problems that might arise in various situations, with different variables, e.g. different participants speaking either their mother tongue or a foreign language in the country of either one of them or in a third setting. Communication may fail if the **intended meaning** is not **decoded**. And we must be aware of the role that the **NLB** plays in communication. Linguistic tolerance may exist, but if the non-linguistic signals are wrong, the tolerance may be less. Topics, tasks and situations must be created in order to develop in the learner the ability to perceive and infer meaning in different situations.

A lively discussion followed, and would have continued had time allowed.

The other plenary session we would like to report was on "**The Necessary Didactisation of Authentic LSP Material**", presented by Michel Perrin from France. The approach he took was very learner-centred. His starting point was a videotape about the construction of the tunnel under the English Channel. The first phase entails prefocusing tasks, concentrating on the document, which could be written, spoken or visual. The

students are lured into the act of performing. This is followed by tasks and situations which are interactive, challenge students' memories and build up self confidence and motivation. Learners are encouraged to build on what is known, to discover meaning, to experience the pleasure of recognition. Despite the technical difficulties, Dr Perrin gave a stimulating performance. We were envious of his students!

PARALLEL SESSIONS

As usual in this kind of symposium, it was difficult to decide which sessions to attend. It always seemed that the most interesting ones were on at the same time. There were three topic areas, **1 Teaching Language for Special Purposes**, **2 The Description of LSP** and **3 Communication for Special Purposes**. Sessions were grouped in sections within the topic areas. **LSP Courses** and **Methodology of Teaching and Learning LSP** were in the first, **Discourse for Special Purposes** and **Vocabulary and Terminology** in the second and **Communications Across Cultures and Languages**, **Reading for Special Purposes** and **Writing and Translation for Special Purposes** in the third. Many sessions, and indeed some entire sections, were cancelled, which was frustrating at times. However, there was enough going on to maintain our interest and enthusiasm.

A special workshop on **International Negotiations** was arranged for Wednesday morning, which was attended by about 25 people. The idea was to discuss specific language problems, the use of technical terminology, communication strategies at international negotiations and written documents. Unfortunately, although the opening and closing addresses were interesting, and some relevant points were brought up between times, the format of the workshop inhibited spontaneous contributions and the drawing of any conclusions.

FINAL SESSION

The Scientific Programme concluded with a panel discussion including most of the plenary session speakers. As the title "**LSP in Context - Context in LSP**" might imply, the panel members attempted to focus the aims of LSP in today's world.

This was followed immediately by the closing session, the General Assembly, in which some aspects of principle and administration were confronted. The participants of the

Symposium voted to send an open letter to the appropriate Hungarian authorities expressing their hope that the organization of international conferences in Hungary be facilitated in the future. Dr Christer Laurén was proposed as the new head of the AILA Commission for LSP, to be voted on at the next AILA Conference.

SOCIAL PROGRAMME

The Symposium organisers had arranged a number of social outings, most of which cost more dollars and therefore excluded many participants.

After registration, we joined a sightseeing tour of Budapest, which lasted about three hours and included a walk in Heroes Square, a couple of churches and coffee and cake in the old part of Buda, with spectacular views over the river to Pest.

There was a (free) reception on the first evening, which presented opportunities to greet acquaintances and meet new colleagues at the same time as partaking of the generous and tasty buffet provided. We were entertained to an excellent couple of hours of classical music on the second evening. Unfortunately, there was no programme, so we did not know who was playing and singing, and many of us did not know the pieces either.

Some people were invited to a British Council reception on Wednesday evening. Due to lack of funds, the names seemed to come out of a hat! Attendance may also have been affected by the sudden and violent thunderstorms around at the time.

Thursday was Excursion Day. There were two alternatives - a trip to the Danube Bend and one to Lake Balaton, both of which were, apparently, most enjoyable. We went round the Bend, as it were. We drove up to Esztergom first, visited the church there and gazed over the Danube at Czechoslovakia and the remains of the connecting bridge blown up during the war. The next stop was Visegrad, a small town up in the hills overlooking the abandoned hydro-electric power station that has caused so much controversy. Our final destination was Szentendre, where we had a good lunch, looked around the ceramics museum devoted to the works of Margit Kovács (well worth a visit in itself) and wandered around the tourist area. The weather, as usual, was hot, but this coach, at least, was air-conditioned and comfortable. Our guide was very open and helpful, and talked a lot about what is happening in Hungary today, both the positive aspects of more freedom and the negative aspects of economic problems.

The final event in the social calendar was the farewell dinner in the Pusztá - the Plain. It was now a bit cooler, so the lack of air conditioning in the coach was not so much of a problem for the 50-kilometer trip. We were first treated to a dazzling display of horsemanship at Lajosmizse and then moved on to "Tanya Csárda" for "a traditional Hungarian feast", accompanied by the ubiquitous gypsy orchestra. Later on, a bonfire was lit to mark the end of summer. It certainly marked the end of a very enjoyable week.

PROS AND CONS

There is one very important aspect of this Symposium that must be mentioned, even though it cannot be found in the programme: the importance of meeting colleagues from around the world. Being able to discuss problems and mutual experiences lays the foundation for future research and exploration. Why not plan a study trip to another institution? Or begin a cross-cultural project? In retrospect, the negative aspects seem to disappear. Of course we were disturbed at times by the organization, or lack of it; by the apparent inability to keep to a timetable. On the whole, however, it was an enriching experience. We would certainly suggest that Language centre teachers and researchers in Finland have much to offer, and much to gain, from such a forum.

THE 8TH SYMPOSIUM

Following the decision made at the General Assembly, the Symposium will henceforth be termed "International" rather than "European". Advance publicity for the 8th Symposium was already available and therefore does not reflect that decision. The theme will be "**LSP and the Language Industry**", the venue Jerusalem, Israel and the dates August 18-23, 1991. Hope to see you there!

Minna-Riitta Pöyhönen
Korkeakoulujen kielikeskus

PITÄISIKÖ TIETEEN KIELEN OLLA KALEVALAISTA UMPISUOMEA?

Kirjallisen viestinnän opettajat koolta Tampereella

Syyskuun ensimmäisenä päivänä kokoontui Tampereelle pieni, mutta sitäkin innokkaampi joukko kielikeskusten ja kääntäjänkoulutuslaitosten kirjallisen viestinnän opettajia. Osallistujia oli Vaasasta, Oulusta, Kuopiosta, Turusta, Kouvolasta, Jyväskylästä ja tietysti Tampereelta. Neuvottelupäivien suunnittelusta ja käytännön järjestelyistä vastasi Taimi Pulkkinen.

Neuvottelupäivien teemana oli "**Näkökulmia tieteen suomeen**". Aamupäiväksi oli järjestetty paneelikeskustelu, jossa meille valotettiin eri tieteenalojen edustajien näkemyksiä suomen kielen tulevaisuudesta tieteellisen kirjoittamisen kielenä. Iltapäivä oli varattu opettajien yhteispalaverille.

Keskustelun puheenjohtajaksi valittiin ryhmän ainoa nainen, **Liisa Huovinen-Nyberg** Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksesta. Hänen näkökulmansa tieteen suomeen on lähinnä kielenhuoltajan näkökulma, mutta mitään "kalevalaista umpisuomea" tieteen kielen ei hänen mielestään tarvitse olla. Tärkeintä on, että suomen kieltä käytetään sillä tavalla, että lukijatkin ymmärtävät, mistä on kyse. Erityisen tärkeää kielestä huolehtiminen on silloin, kun tieteen tuloksista kirjoitetaan ei-asiantuntijoille. Suomi tieteen kielenä on erityiskieli, joka myös tarvitsee kielenhuoltoa.

Sosiologia-lehden uusi päätoimittaja **Pertti Alasuutari** lukee ja tuottaa jatkuvasti alansa suomenkielisiä tieteellisiä tekstejä. Hänen mukaansa tieteellistä tekstiä täytyy voida kirjoittaa ilman ylenpalttista vierasta terminologiaa. Hänen ohjeensa on se, että jos kirjoittaa artikkelin ilman alan slangia ja juttu näyttää tyhjältä, niin vika ei ole kielessä. Suomen kielen käyttämiseen liittyy myös se ongelma, että jos sosiologi haluaa saada artikkelistaan palautetta, hänen on kirjoitettava se vieraalla kielellä.

Kirjastotieteen ja informatiikan apulaisprofessori **Kalervo Järvelin** on myös havainnut omalla tieteenalallaan termiongelmia. Lähes kaikki alan termistö on englanninkielistä. Hänen mielestään suomen kielen käyttäminen tieteen kielenä on kulttuuriteko, mutta samalla se on taistelemista tuulimyllyjä vastaan. Ei ole enää tarvetta puhua tai kirjoittaa suomeksi suomalaisillekaan. Kirjoittamisesta Järvelin totesi, että hän ei kirjoita mitään vakavasti otettavaa (= tieteellistä?) suomen kielellä.

Englannin kielen vaikutus on selvintä nimenomaan tietokonealalla, sillä suomenkielinen ATK-sanasto on vielä varsin vakiintumatonta, mikäli se koskaan vakiintuukaan. Suomenkielisten, käyttökelpoisten termien luominen on työlästä, joten on helpompi turvautua alkuperäisiin termeihin. Tietojenkäsittelyopin professori **Pertti Järvisen** mukaan hänen alansa opiskelijoita vaivaa "tynkäkielisyys". He saattavat oppia opiskelunsa aikana jopa 16 ohjelmointikieltä, mutta suomenkielistä, suorasanaista tekstiä heidän on vaikea tuottaa puoltakaan sivua.

UKK-instituutin tutkija, lääkäri **Seppo Miilunpohja** edustaa alaa, jonka alun perin vieraskielistä terminologiaa suomennetaan jatkuvasti. Lääketieteeseen edustajat hankkivat uusimmat tietonsa englanninkielisistä lähteistä ja kirjoittavat kollegoilleen englanniksi, mutta lääkärin työssä tarvitaan myös suomen kielen taitoa. Alan artikkeleita julkaistaan suomen kielisinä mm. Duodecim-lehdessä, joka on jo 1940-luvulta lähtien tarkistanut artikkelien kieliasun. Duodecimin toiminta onkin ollut ratkaisevan tärkeää lääketieteen suomenkielisen terminologian vakiinnuttamisessa. Ehkäpä muutkin tieteenalat tarvitsisivat oman duodeciminsa.

Keskustelijoitten joukosta löytyi ainakin yksi suomen kielen vaalimisesta innostunut professori. Sosiologian professori **Seppo Randell** kertoi nimittäin kiinnittävänsä erityistä huomiota opiskelijoiden kielenkäyttöön. Hän jopa hylkää tenttivastauksia, mikäli ne ovat huonosti kirjoitettuja, sillä huonosti kirjoitetun vastauksen taustalla ei voi olla muuta kuin huonosti ajateltu ajatus. Suomi on Randellin mielestä hyvä tiedekieli, ja siksi hän ihmetelikin sitä, että Suomen Akatemian tutkijaprofessorit ovat esittäneet julkilausuman, jossa he ilmoittavat tukevansa rahallisesti nimenomaan vieraalla kielellä julkaistavia tutkimuksia.

Paneelikeskustelussa tuli useaan kertaan ilmi, että suomen kielen käyttö tieteiden kielenä on selvästi vähentymässä, varsinkin saman alan asiantuntijoiden välisessä viestinnässä. Suomen kielen taitoa tarvitaan kuitenkin silloin, kun tutkimuksista halutaan tiedottaa ns. tavalliselle kansalle. Aamulehden toimittaja **Seppo Kangasniemi** törmää työssään usein siihen ongelmaan, miten erityissanastoa sisältävästä, vaikeasta tieteellisestä tekstistä laaditaan sanomalehteen sopiva, ymmärrettävä teksti. Tämä saattaa olla se julkaisukynnys, jota tutkijoiden tekstit eivät ehkä ylitä. Kangasniemen mukaan tilannetta on helpottanut se, että yliopistot ovat lisänneet tiedottajien määrää ja nähneet enemmän vaivaa tutkimuksesta tiedottamisessa. Hyvää esimerkkiä tieteiden kansantajuistamisesta antaa Tiede 2000 lehti, jonka toimituksessa kiinnitetään erityistä huomiota artikkeleiden toimittamiseen ja kielen tarkistamiseen. Artikkelit hiotaan yhdessä kirjoittajien kanssa mahdollisimman luettaviksi ja kiinnostaviksi.

Paneelikeskustelun jälkeen neuvottelupäivien osallistujat jakaantuivat kahtia: kielikeskusten ja kääntäjänkoulutuslaitosten opettajat pohdiskelivat ajankohtaisia asioitaan ryhmissä. Kielikeskusten opettajia puhutti muun muassa erilaisten harjoitusaineiden ja maturiteettien korjaamistöiden järjestelyt eri kielikeskuksissa. Kävi ilmi, että eräissä kielikeskuksissa opettajien "virkatyöhön" kuuluu kirjoitelmien korjaaminen, ts. siihen käytetyt tunnit ovat osa opetusvelvollisuutta. Toisissa kielikeskuksissa taas opettajat korjaavat kirjoituksia "ylitöinä" ja saavat siitä erillisen korvauksen. Samalla kävi ilmi, että palkkion maksamisessakin on eroja eri yliopistoissa. Yleinen mielipide näytti olevan se, että tilannetta olisi syytä selvittää, jotta voitaisiin päästä yhtenäisempään käytäntöön, ainakin palkkion maksamisessa. Yhtä mieltä oltiin myös siitä, ettei kolmenkymppin palkkio riitä korjaustyöstä, johon opettaja saattaa käyttää useita tunteja. Tulevien palkkaneuvottelujen pohjaksi päätettiin kerätä opettajilta tietoa korjaamistyöhön käytetystä ajasta ja maksetuista palkkioista eri yliopistoissa. Taimi Pulkkinen Tampereen yliopiston kielikeskuksesta lupasi ystävällisesti hoitaa tätä asiaa eteenpäin.

Toinen kielikeskuksen opettajia puhuttanut asia oli Korkeakoulujen kielikeskuksen asema ja toiminta. Opettajat olivat saaneet luettavakseen KKKK:n kehittämissuunnitelman, josta kielikeskuksilta pyydettiin kommentteja. Kirjallisen viestinnän opettajien ensikomentit koskivat lähinnä sitä, miten kielikeskusten äidinkielen opetus on otettu suunnitelmassa huomioon. Toinen huolen aihe näytti olevan se, että suunnitelman mukaisesti KKKK keskittyy mahdollisimman paljon tutkimuksen tekemiseen. Opettajat kyselivät, miten käy oppimateriaalin tuotannon ja seminaarien järjestämisen. Huoli tutkimukseen keskittymisestä on kuitenkin minun mielestäni aiheeton, sillä alan tutkimukseen käytetty aika ei missään tapauksessa ole "hukkaan heitettyä aikaa" oppimateriaalien laadinnan tai täydennyskoulutuksen kannalta, vaan myös niiden kannalta välttämätöntä. KKKK:n tutkijat eivät ole tähänkään asti yksin tehneet oppimateriaalia, vaan suurin osa oppimateriaaleista on opettajista koottujen työryhmien tekemiä. KKKK:n tutkija voi olla ryhmässä koordinoijana ja asiantuntijana mukana, KKKK toimittaa ja julkaisee materiaalit ja myöntää apurahoja niiden laatijoille. Oppimateriaalia tarvitaan suomen opetukseen, mistä löydämme innokkaat opettajat tekemään sitä?

Kirjallisen viestinnän opettajat ovat innokkaita neuvottelupäivien osallistujia, niinpä he haluavat järjestää omia tapaamisiaan edelleen. Näillä näkymin seuraavat kirjallisen viestinnän opettajien päivät järjestetään toukokuussa Jyväskylässä. Järjestäjäksi on lupautunut Leena Peltomaa.

Neuvottelupäivät päättyivät kielikeskusten ja kääntäjän-koulutuslaitosten opettajien yhteiseen palaveriin, jossa oli tarkoitus keskustella yhteistyön tekemisestä. Aikaa oli kuitenkin liian vähän ja ihmisillä alkoi olla kiire joululle. Halukkuus yhteistyöhön oli kuitenkin selvä. Ongelmat ja tarpeet ovat samankaltaisia. Kun yhdestä suusta opettajat totesivat, että täydennyskoulutusta tarvitaan. Haluamme PILCille, vaativat kirjallisen viestinnän opettajat!

Joann von Weissenberg

PRACTICAL TIPS FOR TEACHING SCIENTIFIC WRITING

(Based on a talk given at Language Centre Days in Helsinki 22.4.1989)

In response to the specialized needs of students and staff at Finnish universities, Language Centre teachers are branching out and developing courses in different areas of language, not only the traditional reading and oral skills courses. One of these areas is that of writing, both general writing exercises and courses for undergraduates but also academic/scientific writing for graduate students and staff. For several years there have been scientific writing courses at Helsinki and Joensuu Universities, and in Kuopio there has been such a course for almost a decade. Based on experience gained in teaching the courses in Kuopio and Joensuu, I would like to outline some of the requirements for admission and completion of such a course, the content and practical schemes for organizing and timing the various phases, as well as other practical advice for Language Centre teachers who may be involved in planning and teaching such a course.

REQUIREMENTS FOR ADMISSION TO THE COURSE

The requirements for admission to the scientific writing courses in Kuopio and Joensuu are:

1. A participant must be in at least the 4th year of his/her university studies. The reason for this is that each participant must be familiar with the literature, conventions and special terminology of his/her special field. Most, in fact, are postgraduates who are already well-established in their professions.
2. Participants must have a good grasp of English, at least the equivalent of having passed university reading and oral skills requirements.

The whole course is taught in English so participants must be able to understand the lectures, read technical articles in their own and related fields, write homework assignments and professional articles, give a short professional talk and discuss their writing in English. Occasionally, someone whose ability in English is weak may join the course, but if his level of English is too rudimentary, such an individual usually drops out of the course at an early

stage. Regardless of the level of English (as long as it is reasonably fluent) and amount of writing experience, participants are able to gain a lot from the course, working at their own levels and with whatever individual needs they may have.

There has been no special requirement as to what fields the participants should be in, although originally the course was directed towards advanced students and professionals in medicine and the natural sciences. In recent years, however, there have been participants from the social sciences and education. For this reason, the course is now being changed to include new material and take an approach that will also be more relevant to the humanities and social sciences.

REQUIREMENTS FOR COMPLETION OF THE COURSE

The requirements for completion of the course (2.5 credits) are:

1. The participant must attend at least 75 % of the lectures, group work and research seminar. This is actually some sort of university regulation. It may not really be necessary to take attendance in a course with motivated students like these, but it is good to mention the attendance requirement at the beginning of the course.

2. Each person must participate in group work, because it is during these exercises that the students really come to grips with their own strengths and weaknesses and often can help each other, as well as getting advice from the teacher.

3. All participants must complete and hand in each homework assignment and when required, do assignments over and turn them in again. These short assignments help both the student and the teacher spot trouble before participants begin to write their longer research papers.

4. Each participant must write a research paper (about 8-12 pages of text), hand it in and then rewrite it based on comments received from the teacher and from another participant in the writing class. The revised version must be turned in, as well as any additional drafts requested by the course leader.

5. For the research seminar part of the course, each person is required to practice the talk individually with the course leader. At that time the talk is recorded on a cassette, and feedback is given about organization, language and delivery. Any words that seem difficult for the speaker are recorded by the teacher on the cassette, which is then given to the speaker so that he/she can listen to his/her own speech, learn to pronounce the difficult words, and make any other necessary changes.

6. Every participant must introduce a speaker and act as chairperson for the question-and-answer session following the speaker's talk. For some reason, people resist this exercise and have to be carefully checked to make sure they prepare the introduction and are present to make it.

7. Finally, each person must give a 15-25 minute talk about his/her research. This is usually the topic on which they wrote their papers, but it does not need to be. If some want to choose another topic, however, it is best to require that they check with the course leader before the practice session.

COURSE ORGANIZATION: TWO ALTERNATIVES

I	II
- Sept.-Oct. - 10 weeks 2 hours/week	- August - 3 days 6-7 hours/day
- November - writing papers Deadline December 1	- September - writing papers Deadline October 10
(Papers sent to the course leader through the ordinary postal system or through the university's internal postal system -- and returned the same way.)	
- Dec.-Jan. - Rewriting Deadline January 15	- Octo.-Nov. - Rewriting Deadline December 10
- February - Practice talks	- December - Practice talks
- Feb.-March - Research Seminar 4-6 weeks, 2 hours/week	- January - Research Seminar 2 days
2.5 credits (ov)	2.5 credits (ov)

Advantages:

- More time to complete assignments
- Easier pace for participants/leader

Disadvantages:

- More absences
- May be hard to keep the momentum

Advantages:

- Few absences
- Keep up momentum with intensive work

Disadvantages:

- Can give few homework assignments
- Very fast pace may be tiring.

Another alternative, similar to Alternative I outlined above, is to have two 2-hour meetings per week (for example, on Tuesdays and Thursdays) for 5 weeks, followed by the writing phase. This alternative is being tried at Joensuu University during the 1989 autumn term.

BASIC TOPICS COVERED

Among the topics covered are:

- Philosophy of scientific writing
- Organization of an experimental paper (IMRAD): Introduction, Materials and Methods, Results, and Discussion
- Paragraph organization and cohesion
- Sentences
- Style: Good, Better, Best

Four principles

1. Be simple and concise
2. Be sure of the meaning of every word
3. Use verbs, not abstract nouns
4. Break up noun clusters and stacked modifiers

- Prepositions
- Articles ("a", "an", "the")
- Punctuation (especially use of commas and semicolons)
- Writing the abstract and title
- Preparing and giving a talk

TEACHING TIPS FOR SCIENTIFIC/ACADEMIC WRITING

- Use lots of examples.
- Have lots of groupwork exercises (work with students and go over answers).
- Be very familiar with the language of science.
- Do not correct their papers: let them do it themselves (at least the first time).
- Have strict deadlines (but be flexible; they won't all meet the deadlines).
- Make sure you have all their addresses and phone numbers (Be sure they have yours, too).
- Emphasize writer/reader interaction.
- Encourage students to find different ways of saying things and then choose the best.
- Make everyone practice their talks, no exceptions (in special cases, a student can send you a cassette with her talk recorded on it).
- Be strict about speaker introductions: Everyone makes one; each speaker must be introduced.

- Emphasize speaker/audience interaction.
- Allow time for questions during the research seminar (Have the introducer act as chairperson for the question-and-answer session).

As you see, this is merely a brief outline of the approaches that have been tried at two universities. The course is changing and expanding all the time; new materials are being developed, old ideas are being discarded and new ones are being tried to replace them. As we all know, however, it is easier to widen one's horizons and develop a course when there is a known framework to work with and adapt, rather than having to build up the whole structure from the beginning. I hope this will help others who are working on academic writing courses at other universities and look forward to hearing about your experiences and new ideas.

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Folke Freund & Birger Sundqvist:

TYSK GRAMMATIK

Natur och kultur, Stockholm 1988, 586 S.

Die neue Grammatik der deutschen Sprache, **Tysk grammatik**, von den Uppsala-Dozenten Folke Freund und Birger Sundqvist soll dem Vorwort nach ein Handbuch für Germanistikstudenten der schwedischen Universitäten auf allen Stufen sein. Sie soll der Entwicklung der Sprachfertigkeit dienen, aber weiter auch zum weiteren Studium der wissenschaftlichen Grammatik anregen. Da beide Autoren eine gediegene Erfahrung sowohl aus der Forschung als auch aus dem Unterricht des Deutschen als Fremdsprache besitzen, dürften die besten Voraussetzungen für das Gelingen eines solchen in doppelter Hinsicht ambitionösen, beinahe waghalsigen Unternehmens vorliegen.

Ganz allgemein könnte man sich natürlich fragen, ob im Deutschunterricht für Germanistikstudenten die (ausschließliche) Verwendung einer muttersprachlichen Grammatik auf allen Stufen wirklich zweckmäßig ist. Kenntnisse wenigstens einer der größeren deutschsprachigen Grammatiken (etwa Helbig/Buscha, Duden, Engel usw.) wären meines Erachtens wichtig, und zwar nicht nur im Rahmen theoretischer Vorlesungen "von außen" erworbene, sondern im praktischen Sprachunterricht "internalisierte" Kenntnisse. Da aber die Kenntnisse des Deutschen der Studienanfänger heute im allgemeinen sehr gering sind und da weiter kontrastive Aspekte auf jeder Stufe für den schnellen Spracherwerb wichtig sind, ist eine gute muttersprachliche kontrastive Grammatik wenigstens auf den niedrigeren Stufen notwendig.

Die vorliegende Grammatik ist in fünf Hauptabschnitte eingeteilt, "Inledning" (Einleitung), S. 1 - 15, "Ord" (Wörter), S. 16 - 279, "Ordgrupper" (Wortgruppen), S. 280 - 306, "Sats/Mening" ein sehr umfangreiches Literaturverzeichnis von beinahe siebenhundert Titeln, S. 545 - 562, und ein Wort- und Sachregister, S. 563 - 586. (Außerdem liegen als gesonderte Hefte Übungsaufgaben (**Tysk grammatik. Övningsbok**, 60 S.) wie auch ein Schlüssel zu den Übungen (**Tysk grammatik. Övningsbok, Facit**, 46 S.) vor, die ich aber in diesem Zusammenhang nicht besprechen werde.)

Es fällt auf, daß der Unterschied im Umfang der verschiedenen Abschnitte der Grammatik sehr groß ist, und zwar vielleicht vor allem, daß der wichtige Abschnitt "Text" sowohl relativ als auch absolut so kurz ist. Einen (größeren?) Teil der Regeln zur Wortstellung hätte man im Textabschnitt und nicht im Satzabschnitt behandeln können/sollen, denn zwar gibt es viele Wortstellungsregeln, die rein satzsyntaktisch bzw. systembedingt sind (Satzrahmen, ein Satzglied vor dem finiten Verb im Aussagesatz, Bedingungen der Valenz usw.), aber wenigstens genau so wichtig sind, wie die Verf. natürlich wissen (vgl. etwa S. 515 f.), die kommunikativ-textuellen Bedingungen. Auch die Ellipse hätte man vielleicht eher im Textabschnitt behandeln können, wenn auch einige Bedingungen der Ellipse vielleicht wenigstens zum Teil als systembedingt betrachtet werden können (etwa obl./fak. Valenz). Es ist aber durchaus möglich, daß diese theoretischen Gesichtspunkte das Buch als Grammatik des Deutschen als Fremdsprache unübersichtlicher gemacht hätten. Der Vergleich mit der neuen Grammatik von Ulrich Engel (Engel, U., 1988. **Deutsche Grammatik**. Heidelberg; Julius Groos. 888 S.) liegt nahe, denn in dieser steht der sehr umfangreiche Abschnitt "Der Text" (144 S.!) ganz am Anfang als Basis der übrigen Darstellung. Für Muttersprachler kann es vielleicht ein guter Weg sein, vom Text zum Wort zu gehen, im Unterricht Deutsch als Fremdsprache glaube ich aber, daß der umkehrte Weg, wie bei Freund/Sundquist, der einzig mögliche ist.

Die Gliederung der Arbeit ist sehr klar und übersichtlich, wobei die gelungene typographische Gestaltung auch dazu beiträgt, die Lesbarkeit zu erhöhen. Die Erklärungen der verschiedenen Erscheinungen der deutschen Grammatik sind im allgemeinen sehr klar und einleuchtend. Bei der Lektüre spürt man die ganze Zeit, daß hier zwei erfahrene Pädagogen mit langjährigen Erfahrungen aus der Unterrichtspraxis sprechen. Sehr gut finde ich z. B. die Abschnitte über die Verwendung des Pronomens es. Weiter fällt auf, daß die Verf. sich viel Mühe mit den Beispielen gemacht haben. Beispielsätze sollen natürlich gute Beispiele von sprachlichen Regeln sein, zugleich aber auch idiomatisch und natürlich klingen, zwei Bedingungen, die sehr häufig im Widerspruch zueinander zu stehen scheinen. Soweit ich beurteilen kann, erfüllen die deutschen Beispiele sehr gut beide Bedingungen. Sehr erfreulich ist aber auch, daß die muttersprachlichen (schwedischen) Übersetzungsäquivalente auch generell sehr idiomatisch klingen, denn dieser Aspekt wird häufig in anderen Grammatiken vernachlässigt.

Daß es um eine Grammatik für den Universitätsunterricht geht, zeigen schon der Umfang und die Ausführlichkeit der Darstellung, die relativ ausführliche Erklärung der sprachwissenschaftlichen Termini, die umfangreiche Bibliographie (vgl. oben), die Fußnoten und die Hinweise zur einschlägigen wissenschaftlichen Literatur nach jedem

Kapitel, wie auch die Berücksichtigung der Variation der Sprache. Die Wissenschaftlichkeit kommt aber vielleicht vor allem darin zum Ausdruck, daß die Verf. sich bemühen hervorzuheben, daß man die Sprache in verschiedener Weise betrachten und beschreiben kann, und daß die in der vorliegenden Grammatik verwendete Methode durchaus nicht die einzig mögliche ist. Die Studenten wünschen im allgemeinen nur "sicheres" Wissen, aber wer an einer Universität studiert, muß sich an die Unsicherheit wissenschaftlichen Wissens gewöhnen. Da aber der Hauptzweck dieser Grammatik doch die Vermittlung von sprachlichen Fertigkeiten ist, gibt es wenig Platz für genügende Motivierungen der gewählten Entscheidungen und die Verf. müssen sich deshalb häufig mit Aussagen wie "Unseres Erachtens", "Unserer Meinung nach", "Wir sind der Ansicht, daß ..." usw. begnügen. Dies kann vielleicht bei den Studenten den falschen Eindruck erwecken, daß es eher eine Geschmacks- oder Ansichtssache ist, welche Methode man wählt.

Es ist natürlich nicht schwierig, in einer Arbeit von diesem Umfang Stellen zu finden, wo man verschiedener Ansicht ist. Ich werde mich hier damit begnügen, nur ein Paar Punkte zu berühren. So finde ich die Einteilung in Satzgefüge, Hauptsatz und Nebensatz ("satsfogning", "huvudsats", "bisats") nicht ganz befriedigend. es wird u. a. behauptet, daß ein Hauptsatz, der Teil eines Satzgefüges ist, unmöglich ein selbständiger Satz sein kann, S. 310. Als Beispiel wird angeführt [*Er behauptete, [daß er krank sei]*]. *Er behauptete* sei zwar als Hauptsatz hierarchisch übergeordnet, aber als selbständige Äußerung ("yttrande") ungrammatisch. Nur das ganze Gefüge sei eine selbständige Äußerung. Der Nebensatz ist aber Objekt und somit ein "konstitutives", d. h. durch das Verb valenzgebundenes Element (vgl. F/S S. 316), und zwar ein obligatorisches. Dies bedeutet, daß auch das ganze Satzgefüge in der Tat nicht als selbständig angesehen werden kann, denn wenn ein anderes konstitutives Element, etwa das Subjekt des Hauptsatzes, weggelassen wird, entsteht auch eine ungrammatische Struktur. Ein Nebensatz als Objekt (oder Subjekt, Adverbial usw., vgl. auch F/S S. 324 ff.), hat dieselbe Funktion, wie ein entsprechendes Substantiv oder Pronomen.

Schon oben wurde auf den kurzen Abschnitt "Text" aufmerksam gemacht. Dieser Abschnitt enthält für die Studenten wichtige und interessante Beobachtungen, aber die Kürze hat deutlich negativ auf die Darstellung eingewirkt. Auch wenn die Grammatik schon umfangreich ist, wäre es deshalb wünschenswert, daß der Abschnitt in der nächsten Auflage um wenigstens etwa zehn Seiten erweitert würde. F/S sehen sich z. B. gezwungen, sich auf die "textgrammatische Schule" der Textlingvistik zu beschränken und die "kommunikationsorientierte Schule" "aus Raumgründen" unberücksichtigt zu lassen

(F/S S. 538 f.). Dies hat u. a. zur Folge, daß ein Textabschnitt aus einem Werk von Morgenstern nicht nur als sehr abweichend, sondern sogar als "Nonsenstext" bezeichnet wird (F/S S. 539). Natürlich ist der Text strukturell gesehen u. a. in dem Sinne "abweichend", daß Kohäsionsbedingungen nicht erfüllt zu sein scheinen. Der Angeführte Textabschnitt kann aber durchaus von einem Leser interpretiert werden, der von den allgemeinen Bedingungen der Kommunikation ausgeht, daß der Kommunikationspartner (Morgenstern) etwas in irgendeiner Weise Sinnvolles zu vermitteln versucht. Der Text ist somit kohärent. F/S unterscheiden zwar explizit nicht zwischen Kohäsion und Kohärenz (F/S S. 542), was aber notwendig ist, wenn man die Aspekte der Kommunikation berücksichtigt, denn sonst müßten sehr viele Texte als "abweichend" bezeichnet werden, und zwar nicht nur literarische.

Insgesamt macht die Grammatik von F/S einen sehr positiven Eindruck. F/S haben versucht, eine neue Grammatik des Deutschen, und zwar eine Universitätsgrammatik, zu schreiben. Diese Aufgabe ist es ihnen gelungen, in einer sehr überzeugenden Weise zu lösen. Die Grammatik scheint alle Voraussetzungen zu besitzen, für lange Zeit die Universitätsgrammatik an den schwedischen Universitäten zu werden. In Finnland dürfte die Grammatik vor allem eine Quelle der Inspiration für unsere Deutschlektoren werden können. Es wäre dabei sehr schön, wenn sich einige Lektoren dazu anregen ließen, eine entsprechende deutsche Grammatik für finnischsprachige Studenten zu schreiben!

Henrik Nikula

Klaus M. Welke:

EINFÜHRUNG IN DIE VALENZ- UND KASUSTHEORIE

VEB Bibliographisches Institut, Leipzig 1988. 233 S.

In den 60er Jahren entstand die Valenztheorie als eine Forschungsrichtung innerhalb der strukturellen Grammatik. Auch in der DDR haben sich seit etwa zwanzig Jahren Linguisten mit dieser Richtung befaßt und zu ihrer weiteren Ausarbeitung beigetragen.

Mit Klaus Welke übernimmt es einer der führenden Linguisten der DDR, eine die einzelnen Schulen und Auffassungen übergreifende Arbeit vorzulegen, die in Probleme der Valenz- und Kasustheorie einführt. Das ist zugleich das erklärte Ziel des Autors (S. 9). Den Anknüpfungspunkt dafür bildet die Entwicklung der Valenztheorie in der DDR, besonders die Arbeiten von G. Helbig.

Eine solche übergreifende Einführung stellte für die DDR bislang ein Desiderat dar, dessen Beseitigung nicht nur von Linguisten, sondern auch von Fremdsprachenlehrern begrüßt werden dürfte.

Der Wert des Buches auch für Lehr- und Lernzwecke besteht nicht zuletzt in der konsequent induktiven Art der Darstellung, die die Handschrift des erfahrenen Hochschullehrers verrät. Allerdings werden Grundkenntnisse der traditionellen Morphologie und Syntax vorausgesetzt. Zusammenfassungen innerhalb der einzelnen Kapitel und an deren Ende bereiten den Stoff leserfreundlich auf. Das Buch ist in sieben Kapitel gegliedert und wird durch ein informatives Literaturverzeichnis sowie ein Stichwortverzeichnis ergänzt.

Das erste Kapitel bietet einen Überblick über das Begriffsinventar, das bei der Beschäftigung mit dem Problem der Valenz benötigt wird. Zugleich wird gezeigt, wie der Valenzbegriff von verschiedenen Forschern verstanden und verwendet worden ist. Welke macht deutlich, daß es keine einheitliche Valenztheorie gibt, und stellt verschiedene Konzepte sowie sein eigenes Verständnis der Begriffe quantitative, qualitative, semantische und syntaktische Valenz vor (S. 15). Eine Liste der Probleme, die in der Valenztheorie diskutiert werden und z. T. heute noch nicht bzw. nur ungenügend geklärt sind, rundet das Einführungskapitel ab.

Die Valenztheorie ist von anderen Grammatikrichtungen, vor allem der generativen Grammatik, beeinflusst worden. Als eine der wesentlichen Grunderkenntnisse der letzten Jahre wird ein verändertes Herangehen an grammatische Regeln innerhalb der

generativen Grammatik genannt, das wesentliche Konsequenzen für die Valenztheorie hat: "Grammatische Regeln operieren jetzt ebenfalls nicht mehr über lexikalischen Einheiten (Wörtern) als den sozusagen passiven Bausteinen für syntaktische Strukturen, sondern über Wörtern, die Träger von strukturellen Informationen sind, wodurch das Lexikon eine zentrale Stellung in der Grammatiktheorie erhält" (S. 19 f.).

Das zweite Kapitel hat das in der Valenztheorie viel diskutierte Problem des Verhältnisses von Ergänzungen und Angaben sowie von obligatorischer und fakultativer Valenz zum Gegenstand. Damit werden zugleich wesentliche Züge des Helbig'schen Valenzmodells charakterisiert. Welke diskutiert die von verschiedenen Autoren erarbeiteten Tests zur Absicherung der Kriterien für die Unterscheidung von Ergänzungen und Angaben. solche Kriterien sind Sinnnotwendigkeit, Subkategorisierung und Determiniertheit, wobei letztere für Welke das entscheidende Kriterium darstellt.

In der Valenztheorie gibt es Bemühungen, die Reichweite des Modells der Verbvalenz zu erweitern und so über den von Helbig - Tesnière entwickelten Grundansatz hinauszugehen. Aus der Anlage des Kapitels 3 ist zu entnehmen, daß der Autor vier Ansätze zur Erweiterung des Grundmodells für die wesentlichen hält: das von G. und B. Wotjak vorgeschlagene Aktantifizierungsmodell, Möglichkeiten der Reduktion und Erweiterung der Valenz gegenüber der Grundvalenz, Vorschläge zur Einbeziehung der freien Angaben in die Valenzbeschreibung und die in der neueren Literatur diskutierte pragmatische Valenz.

Das Kapitel 4, "Metatheoretische Fragen" überschrieben, scheint auf den ersten Blick die Kontinuität der Themenentwicklung zu unterbrechen. Daß dem nicht so ist, erklärt sich daraus, daß in den ersten Kapiteln, der Entwicklung der Valenzforschung folgend, nur von der Valenz des Verbs die Rede ist. Wesentliche Grundfragen der modernen Valenztheorie werden auf dem Hintergrund der ersten drei Kapitel einsehbarer und sind darum in dem vierten Kapitel methodisch geschickt eingeordnet. der Autor bringt eine auch für Leser mit geringeren Kenntnisvoraussetzungen informative und knappe Darstellung der theoretischen Grundlagen der Valenztheorie sowie ihrer Wechselwirkungen mit anderen Teilbereichen der Grammatikforschung, z. B. in ihren Konsequenzen für das Verhältnis von Lexikon und Grammatik. Ein Teilkapitel befaßt sich mit den Ebenen der Valenz. Für Leser außerhalb der DDR dürfte das besonders deshalb interessant sein, weil die in der DDR in letzter Zeit entwickelten Grammatikmodelle vor allem Ebenenmodelle sind.

An das theoretischen Fragen der Valenztheorie im allgemeinen gewidmete Kapitel schließt sich mit Kapitel 5 die Darstellung der Valenztheorie anhand anderer Wortarten als dem Verb an.

Die Valenz der anderen Wortarten ist, aufgrund der Entwicklung des Valenzbegriffs am Verb, weit weniger untersucht. Welke zeigt den Forschungsstand zur Valenz von Adjektiven und Substantiven. Zur Valenz der Adjektive und der von Verben oder Adjektiven abgeleiteten Substantive gibt es relativ einheitliche Auffassungen. Dagegen differieren die Ansichten zur Valenz von Hilfsverben und von originären Substantiven. In diesem Zusammenhang stellt Welke in Abgrenzung zu Bondzios Auffassung einer Valenz zweiter Stufe fest, daß zur Bestimmung des Begriffs "Valenz" die Tatsache der Relationalität aller Wörter nicht ausreicht: "Denn in der Regel ist ein Wort auf die Mitwirkung anderer Wörter angewiesen, wenn eine relevante Mitteilung entstehen soll. ... Unter dem Gesichtspunkt einer weit gefaßten kommunikativen Ergänzungsbedürftigkeit wäre jedes beliebige Wort (mit Ausnahme der Interjektionen) Valenzträger" (S. 148).

Mit dem sechsten Kapitel zur Kasustheorie wird ein relativ eigenständiges Thema bearbeitet. Ausgangspunkt ist der 1968 von Fillmore veröffentlichte Aufsatz "The Case for Case". Danach kennzeichnen Kasus bestimmte semantische Rollen, die den Ergänzungen eines Valenzträgers zukommen. Welke stellt heraus, daß es in der Kasus- und der Valenztheorie in bezug auf die Aufgabe des traditionellen Subjekt-Prädikat-Schemas identische Positionen gibt: die Satzstruktur wird auf das Verb zentriert (S. 168). Als Beispiel für Überlegungen dieser Art stehen in der DDR Klix' Forschungen zur kognitiven Psychologie. Welke meint, daß einer der oft kritisierten Mängel der Kasustheorie in der Unschärfe der Kasusdefinitionen liegt. Ursache dafür ist, "daß die zweifache Bestimmbarkeit der semantischen Rollen in denotativer und in signifikanter Hinsicht nicht reflektiert wird" (S. 192). Der Autor zeigt, welche Möglichkeiten der Beseitigung der begrifflichen Unschärfe es gibt.

Im siebenten und letzten Kapitel werden die Erträge aller vorangegangenen zu einem funktionalen Verständnis des Valenz- und des Kasusbegriffs ausgebaut. Dabei wird im ersten Teilkapitel die funktionale Fragestellung einer generativ-semantischen gegenübergestellt. Anschließend geht der Autor dem Zusammenhang zwischen Valenz und der Reihenfolge der Ergänzungen nach.

Nach Auffassung der Rezensentin ist der vom Autor selbst gesetzte Anspruch, einen Überblick über Probleme der Valenz- und Kasustheorie zu geben, sehr bescheiden gewählt. Die Arbeit dürfte als argumentative Auseinandersetzung mit zentralen Fragen der Grammatiktheorie gesehen werden, die ein breites Interesse von Fachkollegen und Studenten verdient.

Dr. Margit Lissek

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUS TIEDOTTAA

TULOSSA UUSIA VENÄJÄN OPPIMATERIAALEJA

Krylova, N. - Jokisaari, R. *YCTEX - VENÄJÄÄ SUGGESTOPEDISEEN OPETUKSEEN*

Oppikurssi on tehty yhteistyönä Venäjän kielen Puškin-instituutin kanssa. Kurssi koostuu 10 teemasta, jotka sisältävät arkipäivän puhetilanteita. Se on tarkoitettu aikuisopiskelijoille, jotka aloittavat venäjän kielen opiskelun.

Hämäläinen, E. - Alestalo, M. *VENÄJÄÄ AIKUISILLE. Jatkokurssi kielikeskusopiskelijoille*

Oppikurssi on jatkoa VENÄJÄÄ AIKUISILLE alkeiskurssiin. Osa materiaalista on saatavissa opetuskokeilukäyttöön.

Pietarinen, R. *VENÄJÄN TEKSTI- JA ÄÄNITEMATERIAALIA TALOUS- JA KAUPPATIETEIDEN OPISKELIJOILLE*

Oppimateriaali koostuu erillisistä teksteistä ja äänitteistä, joihin on laadittu sanastot ja harjoitustehtäviä.

Tiedustelut: Riitta Pietarinen ja Sirkka Laihala-Kankainen, puh. 941-292 882.

*****

NEW MATERIAL FOR STUDENTS OF ENGINEERING

The Language Centre for Finnish Universities announces the publication of a new material for teaching **oral skills to students of civil, process and mechanical engineering**. The material has been compiled by Suzy McAnsh who currently teaches English at the technical faculty of the University of Oulu. The material is intended for teacher use, and in addition to instructions for activities it includes task sheets, role cards, maps, diagrams, tables etc., all of which can be freely copied for classroom use.

The material will come out in October 1989, and the price will be 150 mk. For orders, please contact Korkeakoulujen kielikeskus, Jyväskylän yliopisto, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (tel. 941-292881). If you want further information on the material, Helena Valtanen (tel. 941-292884) will be pleased to answer your enquiries.

UUSIA ÄÄNITTEITÄ

Englanti

BBC SCIENCE MAGAZINE

35/89	A New Conservation Strategy	5'30"
	The Largest Flower in the World	3'40"
	Antarctic Ecosystems	3'30"
	Where did the Backbone Come from?	11'05"
36/89	The Achievements of Voyager II	7'20"
	The Hottest Flower in the World	4'55"
	A Rare Dinosaur Find	5'00"
	A Normal Function for an Oncogene	6'45"
38/89	The Annual Meeting of the British Association for the Advancement of Science:	
	Do we Really Need Emotions?	6'15"
	Scientists Go back to their Roots	6'20"
	Chemistry - the creative Discipline	6'20"
	A New Technique in Archaeology	4'30"

HELLO TOMORROW

36/89	Planting the Desert	4'12"
	Clone your own?	3'54"
	Why do Housing Programmes Need Community Workers?	3'39"
	Coal-Ash into Breeze Blocks	3'00"
	Health Unlimited	5'56"
	The Wonders of Wonderbox	4'40"
37/89	Self-Help in the Solomon Islands	3'47"
	Women's Bank	3'13"
	How to Blend New Ways with Tradition	3'44"
	Development Theatre	5'57"
	Teaching the Children in the Street	3'13"
	One Man in his Kitchen versus the Giants	4'25"
38/89	Adult Education for Women in Southern India	3'33"
	Learnin' for earnin' Programme	3'00"
	Rural Creche in Tamil Nadu	2'55"
	Intermediate Transport in the Philippines	3'48"
	Women Carpenters Make their Mark	4'02"
	Small World Tapes (a charity called Small World Tapes)	4'54"

BBC

TOPICAL TAPES

= YOUR WORLD (CONTENTS) 36/89 =

MODERNISING HISTORY

History has a secure place on the school syllabus in most parts of the world. But from the vastness on the past, what should children study?

There are now calls from some historians for the study of 'World History'. This deals with the experiences shared by people all over the globe - from clothing and shelter, to setting up systems of government

In this edition of YOUR WORLD, Professor Malcolm Yapp, a historian at London University, argues the case of World History, Professor Geoffrey Elton, a distinguished history scholar at Cambridge University, makes the case for history being taught from a more national stand-point, and is suspicious of the new-fangled approach. The discussion is chaired by Mark Reid.

Studio Producer: David Thomas
Recorded: 17.8.89
Tape number: 89R32V936P
Duration: 14'09"

= YOUR WORLD (CONTENTS) 38/89 =

UNDERSTANDING CHINA

For the last ten years, China has been undergoing major political and economic changes. The Chinese leader, Deng Xiaoping, began to talk of a mixture of capitalism and socialism, shaking off the stern isolationist yoke of the Cultural Revolution.

On the night of 3rd/4th June this year, the 'bamboo curtain' slammed shut once more, as the authorities put a violent end to 'pro-democracy' protest in cities all around the country.

So how has the understanding between China and the outside world been affected by this year's events? Was China really opening its doors before the clamp down began in June, or did we just misread the signals?

In this edition of YOUR WORLD, these questions are tackled by Peng Wenlan, a British national who works as an English language television producer for the Chinese state television service in Beijing; and Jonathan Mirsky, an American who has been the China specialist for the Observer newspaper in London for 15 years. He has studied and taught Chinese language and history in both America and Britain.

David Thomas is in the chair.

Recorded: 14.9.89
Tape no: 89R32V938P
Duration: 14'06"

TT TOPICAL TAPES

NOTE TO BROADCASTERS: The programme is preceded on the tape by a 30 second trailer which you may wish to use to promote the programme.

=THE WORLD OF BOOKS 36/89 (CONTENTS)=

"WAVERLY PLACE"

5'25"

She's well-known for her feminist non-fiction, but Susan Brownmiller's latest book, "Waverly Place", is her first novel. It's based on a real-life case of battery and child abuse - a case which affected Susan Brownmiller so much she says she felt compelled to write about it. "Waverly Place" tells the story of a seemingly respectable professional New York couple - a lawyer and his girlfriend, a children's book editor. John Riddle suggested to Susan Brownmiller that her fictional characters are very much like the actual people involved.

IN: Oh I hope so...
OUT: ...human being too.

"OUR GRANDMOTHER'S DRUMS"

5'25"

"I didn't realise that what happened to me there would change me, completely and forever". That's how Mark Hudson describes his fifteen month stay in Dulaba (pron: Doo-la-ba), a remote village in the Gambia. And out of that experience comes his book, "Our Grandmother's Drums", which tells of the life of women in the village, his own participation in village life and of his love-hate relationship with it. In particular, he says, he came to "loathe his whiteness". In its honesty and heartfelt detail the book provides a memorable experience for the reader too, and before talking to Warrill Grindrod, Mark Hudson began by reading a passage from his book.

IN: The singing of style songs...
OUT: ...African social life.

"UNCLE HENRY'S LAST STAND"

3'55"

"This is a story of Death, Misanthropy and Apocalypse. In spite of this, it's not entirely comic". That opening sentence definitely sets the tone of "Uncle Henry's Last Stand", by the Scottish author Alasdair McKee. Uncle Henry is rude, not very fond of people and a most unlikely guardian for ten year old Roderick. But their adventures together form an eccentric and delightful tale of the memories of childhood. Maggie Ayre asked Alasdair McKee whether it was based on his own memories of growing up in Scotland.

IN: There's nothing much...
OUT: ...very ordinary to happen.

"NO EASY PLACE TO BE"

0'47" & 4'20"

IN: MUSIC... "The year was 1925...
OUT: ...raw, provocative"...MUSIC.

Duke Ellington and his Cotton Club Orchestra - the sounds of the Jazz age, or as it's less well-known, the Harlem Renaissance. And this is the setting for Steven Corbin's first novel, "No Easy Place to be". Through the lives of three sisters, Louise, a Cotton Club dancer, Velma, a writer and Miriam, a political activist, Steven Corbin portrays the central aspects of the Harlem Renaissance. Teresa Smith thought this was a period she knew little about, but Steven Corbin put her right about that.

IN: It's a period...
OUT: ...trying to capture that.
(Grams: "Cotton Club Stomp" - Duke Ellington & his Cotton Club Orchestra - ASV LIVING ERA AJA 5031 - 50")

PAPERBACK ROUNDUP

5'08"

Edward Blishen's paperback roundup first covers two collections of poetry: there's "Godhorse" by the Ghanaian, Kojo Laing, who describes his style as "verbal fireworks"; and "Thoughts of a Lazy Woman" by Grace Nichols, Guyanese-born and living in Britain - these are poems full of the delight of being a woman. Then "The Parade's Gone By", compiled by the film historian Kevin Brownlow - a selection of interviews with survivors of the 1920s film era, photographs. And finally "An Egyptian Journey" - William Golding's witty account of his journey through Egypt - a journey that made a profound impression on him.

IN: I've been hunting around...
OUT: ...Heinemann African Poets.

Producer: Warrill Grindrod Presenter: John Riddle
Tape No: 89R32M936P Recorded: 4.9.89 Duration: 28'40"
(NO TRANSCRIPT)

TT TOPICAL TAPES

=THE WORLD OF BOOKS 38/89 (CONTENTS)=

NOTE TO BROADCASTERS: The programme is preceded on the tape by a 30 second trailer which you may wish to use to promote the programme.

"AMERICAN APPETITES"

3'07"

Affluent American suburbia in the 1980s is the world of "American Appetites", the latest book from Joyce Carol Oates. She's a distinguished author, honoured by many awards and this in fact is her nineteenth novel. It's set in a fictitious university town, Hazelton - very like Princeton, Joyce Carol Oates' home town. At the centre of the story is successful academic Ian McCullough, whose prosperous, comfortable existence is shattered by his decision to help a woman friend. The violence and destruction which follow made Sue Waldram wonder how much the book is about destiny.

IN: It's really an investigation...
OUT: ...at this point in our history.

There's so much activity in the publishing world these days it's hard to keep up with who's doing what - or rather, who owns whom. Britain in particular has seen many changes - and they've not always been welcomed. To get something of an overview John Riddle talked to literary agent Michael Sissons, who first explained what's been going on in British publishing.

IN: In short, an enormous amount...

OUT:...intrinsic cosiness in publishing.

"THE LONGMAN ENCYCLOPEDIA" 3'41"

It's been five years in the making, it's fascinated everyone who's been involved and in it you'll find international dance companies, all the Popes, our solar system and a zither. It's "The Longman Encyclopedia", first edition. And, in one volume, it's a handy though weighty, desk encyclopedia. The editor-in-chief is eminent historian, Lord Asa Briggs and he told Warrill Grindrod what he felt an encyclopedia should be.

IN: Well, I think an encyclopedia...

OUT:...this is the test.

"BEST SHORT STORIES : 1989" 3'43"

A collection where both well-known and unknown voices can be found is "Best Short Stories : 1989". It's the fourth in an annual series edited by Giles Gordon and David Hughes, and their selection's made from works published in magazines, periodicals and newspapers worldwide. Edward Blishen asked Giles Gordon whether they'd been able to include everything they chose?

IN: We got all the contributors...

OUT:...go on holiday.

SAKSA

Rundfunk der DDR, Reihe I

123. Auf den Spuren des Sprachforschers Konrad Duden
- Verfasser des Wörterbuches der deutschen Rechtschreibung
10'20"
124. Umweltschutz geht alle an
- Bürgerinitiative in der Gesellschaft für Natur und Umwelt
im Kulturbund der DDR 15'
125. Sterne zum Greifen nah
- erlebtes Weltfall im Zeiss - Grossplanetarium Berlin
14'30"
126. Die Kunststadt Dresden 18.30"
127. 40. Jahrestag der DDR-Alltag einer Berliner Familie 35'
128. Alkoholabhängig - was dann?
Aus der Arbeit einer Drogen- und Alkoholberatungsstelle
10'25"
129. Telefon des Vertrauens
- Lebenshilfe per Draht 6'50"

Tiedustelut ja tilaukset: Anna Kyppö (941-292 886)

H I N N A S T O ³³

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN NAUHOITEPALVELU

ÄÄNINAUHAT

AVOKELA		KASETTI	
kesto	hinta	kesto	hinta
alle 5'	25,-	alle 10'	25,-
6'	30,-	11' - 20'	30,-
11' - 15'	35,-	21' - 30'	40,-
16' - 20'	40,-	31' - 40'	50,-
21' - 30'	55,-	41' - 50'	60,-
31' - 40'	70,-	51' - 60'	70,-
41' - 50'	85,-	yli 60'	80,-
51' - 60'	100,-		
yli 60'	115,-		

VIDEO-OHJELMAT

U-MATIC		VHS ja BETA	
15' - 30'	150,-	15' - 30'	70,-
31' - 60'	200,-	31' - 60'	110,-
		yli 60'	150,-

BBC TOPICAL TAPES

WORLD OF BOOKS	12.00 mk/ohjelma (lisätään perushintaan)
HELLO TOMORROW	
YOUR WORLD	55.00 mk (kasetti)
	60.00 mk (avokela)

HEALTH WATCH

INTERNATIONAL PROFILE	10.00 mk/ohjelma (lisätään perushintaan)
BBC SCIENCE MAGAZINE - 17/88 alkaen: 0.20 mk/min. + 4.00 mk/ohjelma	
17/89 alkaen: 10.00/ohjelma (lisätään perushintaan)	

TOPICAL TAPES - SPECIALS

POLITICS OF FEAR	10.00 mk/ohjelma (lisätään perushintaan)
EUROPE '92 - THE SILENT	
REVOLUTION No 1 - No 4	130.00 mk/ohjelma (kasetti täyteen)
	140.00 mk/ohjelma (avokela täyteen)
	55.00 mk (1 ohjelma/avokela)
	(Total: 220.00 mk)
	70.00 mk (2 ohjelmaa/kasetti - 1 ohjelma/puoli)
	(Total: 140.00 mk - 2 kasettia)

UTBILDNINGSRADION 23.00 - 28.00 mk/ohjelma (lisätään perushintaan)

Utbildningsradion-video-ohjelmissa lisäys perushintaan on toistaiseksi ollut 98.00 - 133.00 mk, ohjelman hankintahinnasta riippuen.

Lisäksi veloitamme nauhakäsikirjoitusten ym. oheismateriaalien kopioista 1.00 mk/sivu.

TIEDUSTELUT & TILAUKSET: 941-292 886 Anna Kyppö (ääninauhut)
941-292 879 Markku Helin (videonauhut)

V. Fachsprachenseminar für Deutschlehrer in Finnland

am 10. und 11. November 1989 in Helsinki

Ort: 10. 11. Sprachenzentrum der Universität Helsinki, Fabianinkatu 26
11. 11. Porthania-Gebäude, Hallituskatu

Veranstalter: Deutschlektorat beim DDR-Kulturzentrum
Zentrales Spracheninstitut Jyväskylä

PROGRAMM

Freitag, 10. 11. 1989

- 14.00 Eröffnung
SH 10
- 14.15 **Dr. Ulla Fix** (Universität Leipzig): Sprache in Institutionen: Die Kommunikationsbereiche des öffentlichen Verkehrs (Ämter) und der Wissensvermittlung anhand von Bildungseinrichtungen, Fach- und Sachbuchverlagen. Verhältnis von festen Mustern und individuellen Ermessensspielräumen.
SH 10
- 15.00 Diskussion zum Vortrag von Frau Dr. Fix
SH 10
- 15.15 Kaffeepause
-
- 15.30 **Dr. Dagmar Blei** (Pädagogische Hochschule Dresden): Zur Arbeit mit populärwissenschaftlichen Texten im fachbezogenen Deutschunterricht.
SH 10
- 16.15 Diskussion zum Vortrag von Frau Dr. Blei
SH 10
- 16.30-17.30 Diskussion über Bedarf und Planung neuer Unterrichtsmaterialien.
SH 7 Gruppe 1: Materialien zum Leseverstehen
SH 9 Gruppe 2: Materialien für den mündlichen Deutschunterricht
- 19.00 **Geselliges Beisammensein** im DDR-Kulturzentrum, Paasivuorenkatu 1, mit Lesung des Schriftstellers Ernst-Otto Luthardt. Kleiner Imbiß und Erfrischungen.

Sonnabend, 11. 11. 1989

- 9.00 **Dr. Armin Krause und Silja Ählsved** (Helsinki): Vorstellung eines in Eigenproduktion angefertigten Videofilms für den fachbezogenen Deutschunterricht. Diskussion über Didaktisierungsmöglichkeiten.
P 216
- 10.00 Kaffeepause
- 10.15 Arbeit in Gruppen
- P 220 **Arbeitsgruppe 1**, Leitung: Dr. Ulla Fix. Erläuterungen zum Thema des Vortrags vom 10. 11. anhand konkreter Textsorten:
1) populärwissenschaftliche Abhandlungen,
2) reine Fachbuchtexte,
3) wissenschaftliche Thesen (Vergleich von in Finnland und in der DDR abgefaßten deutschsprachigen Dissertationen möglich).
- P 221 **Arbeitsgruppe 2**, Leitung: Dr. Dagmar Blei. Arbeit zum Vortragsthema vom Vortrag.
- 12.00-13.00 Zusammenfassung der Ergebnisse der Arbeitsgruppen und Abschluß des Seminars.
P 220

Anmeldeformular: s. S. 55

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEEN SAAPUNUTTA KIRJALLISUUTTA:

Publications received by the Language Centre for Finnish Universities:

- ALDERSON, J.C., K.J. Krahnke and C.W. Stansfield (Eds.).** 1987. Reviews of English Language Proficiency Tests. Washington D.C.: TESOL.
- ALDERSON, J.C. (Ed.).** 1987. Innovation in Language Testing: Can the MicroComputer Help? Lancaster: University of Lancaster.
- ALLWRIGHT, D.** 1988. Observation in the Language Classroom. London: Longman.
- BOUND, D. and V. Griffin (Eds.).** 1988. Appreciating Adults Learning. From the Learner's Perspective. London: Kogan Page.
- BRAZIL, D., M. Coulthard and C. Johns (Eds.).** Discourse Intonation and Language Teaching. Burnt Mill, Harlow: Longman.
- BROWN, H.D.** 1987. Principles of Language Learning and Teaching. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- BYRNE, D.** 1976. Teaching Oral English. Longman Handbooks for Language Teachers. London: Longman.
- Call for the Computer. Computer Assisted Language Learning for the Modern Language Teacher. 1986. London: Council for Educational Technology.
- CAMERON, K.C., W.S. Dodd and S.P.Q. Rahtz (Eds.).** 1986. Computers and Modern Language Studies. Chichester: Ellis Horwood Ltd.
- CARTER, R. and M. McCarthy.** 1988. Vocabulary and Language Teaching. London: Longman.
- CLAR, J.L.** 1987. Curriculum Renewal in School Foreign Language Learning. Oxford: Oxford University Press.
- COOPER, C.R. and S. Greenbaum (Eds.).** 1986. Studying Writing: Linguistic Approaches. Beverly Hills, Cal.: Sage Publications.
- COUTURE, B. (Ed.).** 1986. Functional Approaches to Writing. London: Frances Pinter.
- DUBIN, F. and E. Olshtain.** 1986. Course Design, Developing Programs and Materials for Language Learning. Cambridge: Cambridge University press.
- FABB, N., D. Attridge, A. Durant and C. MacCabe (Eds.).** 1987. The Linguistics of Writing. Arguments between Language and Literature. Manchester: Manchester University Press.
- FÆRCH, C., K. Haastrup and R. Phillipson.** 1984. Learner Language and Language Learning. Clevedon: Multilingual Matters.
- FREUDENSTEIN, R. and V. James. (Eds.).** 1986. Confidence through Competence in Modern Language Learning. An International View of Some Contemporary Issues. CILT Reports & Papers 25. London: CILT.
- GAGNÉ, R.M.** 1985. The Conditions of Learning and Theory of Instruction. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- GAIRNS, R. and S. Redman.** 1986. Working with Words. A Guide to Teaching and Learning Vocabulary. Cambridge: Cambridge University Press.
- GANNON, P.** 1985. Assessing Writing: Principles and Practice of Marking Written English. Explorations in Language Study. General Editors Peter Doughty, Geoffrey Thorton. London: Edward Arnold.
- GARDNER, R.C.** 1985. Social Psychology and Second Language Learning. The Role of Attitudes and Motivation. London: Edward Arnold.
- GRAIG, R.T. and K. Tracy (Eds.).** 1983. Conversational Coherence. Form, Structure, and Strategy. Beverly Hills: Sage Publications.
- GREGG, L.W. and E.R. Steinberg (Eds.).** 1980. Cognitive Processes in Writing. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.

- HAINLINE, D. (Ed.).** 1987. New Developments in Computer-Assisted Language Learning. London: Croom Helm.
- HARRIS, D. and C. Bell.** 1986. Evaluating and Assessing for Learning. London: Kogan Page.
- HAUPTMAN, P.C., R. LeBlanc and M.B. Wesche (Eds.).** 1985. Second Language Performance Testing. L'évaluation de la "Performance" en Langue Seconde. Ottawa: University of Ottawa Press.
- HENNING, G.** 1987. A Guide to Language Testing. Development. Evaluation. Research. Cambridge: Newbury House.
- HILBERT, J.E.** 1986. Speak with Comfort. Dupuque, Iowa: Kendall/Hunt.
- HOPKINS, D.** 1985. A Teacher's Guide to Classroom Research. Milton Keynes: Open University Press.
- HOUSE, E.R.** 1986. New Directions in Educational Evaluation. Lewes: The Falmer Press.
- HOUSE, J. and s. Blum-Kulka. (Eds.).** 1986. Interlingual and Intercultural Communication. Discourse and Cognition in Translation and Second Language Acquisition Studies. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- HUGHES, A. and D. Porter (Eds.).** 1983. Current Developments in Language Testing. London: Academic Press.
- HUTCHINSON, T. and A. Waters.** 1987. English for Specific Purposes. A Learning-Centred Approach. Cambridge: Cambridge University Press.
- HYLTENSTAM, K. and M. Pienemann (Eds.).** 1985. Modelling and Assessing Second Language Acquisition. Clevedon: Multilingual Matters.
- JONES, C. and S. Fortescue.** 1987. Using Computers in the Language Classroom. London: Longman.
- JUST, M.A. and P.A. Carpenter.** 1987. The Psychology of Reading and Language Comprehension. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- KELLERMAN, E. and M.S. Smith (Eds.).** 1986. Crosslinguistic Influence in Second Language Acquisition. Oxford: Pergamon Institute of English.
- KRESS, F.** 1987. Writing with a "Pro". A Guide to Teaching Writing Skills with a Word Processor. Curriculum Series 54. Ontario: The Ontario Institute for Studies in Education.
- LARGE, J.A.** 1983. The Foreign Language Barrier. Problems in Scientific Communication. London: Andre Deutsch.
- LARSEN-FREEMAN, D.** 1986. Techniques and Principles in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- LIER van, L.** 1988. The Classroom and the Language Learner. London: Longman.
- MAIMON, E.P. et al.** 1981. Writing in the Arts and Sciences. Boston: Litte, Brown and company.
- MARSHALL, S. and N. Williams.** 1986. Exercises in Teaching Communication. London: Kogan Page.
- MATHIAS, H., N. Rushby and R. Budgett (Eds.).** 1988. Designing New Systems and Technologies for Learning. Aspects of Educational Technology. Volume XXI. London: Kogan Page.
- MCLAUGHLIN, B.** 1987. Theories of Second Language Learning. Victoria: Edward Arnold.
- NICHOLLS, S. and E. Hoadley-Maidment (Eds.).** 1988. Current Issues in Teaching English as a Second Language to Adults. London: Edward Arnold.
- NUNAN, D.** 1988. Syllabus Design. Language Teaching: A Scheme for Teacher Education. Oxford: Oxford University Press.
- O'DRISCOLL, J.** 1984. Penguin Advanced Writing Skills. Harmondsworth: Penguin Books.
- OLLER, J.W. Jr. (Ed.).** 1983. Issues in Language Testing Research. Roley, Mass.: Newbury House Publ.

- PORTAL**, M. (Ed.). 1986. Innovations in Language Testing. Proceedings of the IUS/NFER Conference April 1985. Windsor: NFER-Nelson.
- PRABHU**, N.S. 1987. Second Language Pedagogy. Oxford: Oxford University Press.
- RICHARDS**, J.C. and T.S. Rodgers. 1986. Approaches and Methods in Language Teaching. A Description and Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
- RINGBOM**, H. 1987. The Role of the First Language in Foreign Language Learning. Multilingual Matters 34. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.
- RIVERA**, C. (Ed.). 1984. Communicative Competence Approaches to Language Proficiency Assessment. Research and Application. Clevedon: Multilingual Matters.
- RIVERA**, C. (Ed.). 1983. An Ethnographic/Sociolinguistic Approach to Language Proficiency Assessment. Clevedon: Multilingual Matters.
- RIVERS**, W.M. (Ed.). 1987. Interactive Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- ROWNTREE**, D. 1986. Teaching through Self-instruction. A Practical Handbook for Course Designers. London: Kogan Page.
- STEVICK**, E.W. 1986. Images and Options in the Language Classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
- TATE**, G. and E.P.J. Corbett. 1988. The Writing Teacher's Sourcebook. New York: Oxford University Press.
- TAYLOR**, T.J. and D. Cameron. 1987. Analysing Conversation. Rules and Units in the Structure of Talk. Oxford: Pergamon Press.
- KWAN-TERRY**, A. (Ed.). 1988. Interactive Writing. An Advanced Course in Writing Skills. Student's Book. New York: Prentice Hall.
- KWAN-TERRY**, A. (Ed.). 1988. Interactive Writing. An Advanced Course in Writing Skills. Teacher's Book. New York: Prentice Hall.
- TINDALL**, Beardsley and Curtiss (Eds.). 1984. Communication in Pharmacy Practice. A Practical Guide for Students and Practitioners. Philadelphia: Lea & Febiger.
- TITFORD**, C. and A.E. Hieke. (Eds.). 1985. Translation in Foreign Language Teaching and Testing. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- TURK**, C. and J. Kirkman. 1989. Effective Writing. Improving Scientific, Technical and Business Communication. London: E. & F.N. Spon.
- UNDERHILL**, N. 1987. Testing Spoken Language. A Handbook of Oral Testing Techniques. Cambridge: Cambridge University Press.
- The Uses and Misuses of Tests. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1984.
- WARDHAUGH**, R. 1985. How Conversation Works. Oxford: Basil Blackwell.
- WEIR**, C. 1988. Communicative Language Testing with Special Reference to English as a Foreign Language. Volume 11, Exeter: Exeter Linguistic Studies.
- WIDDOWSON**, H.G. 1986. Stylistics and the Teaching of Literature. Harlow: Longman.
- WRIGHT**, T. 1987. Roles of Teachers and Learners. Oxford: Oxford University Press.
- YALDEN**, J. 1987. Principles of Course Design for Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- ZETTERSTEN**, A. 1986. New Technologies in Language Learning. Oxford: Pergamon Press.
- BUHLMANN**, R. und A. Fearn. 1987. Handbuch des Fachsprachenunterrichts. Unter besonderer Berücksichtigung naturwissenschaftlich-technischer Fachsprachen. Berlin: Langenscheidt.
- BUNGARTEN**, T. (Hrsg.). 1981. Wissenschaftssprache. Beiträge zur Methodologie, theoretischen Fundierung und Deskription. München: Wilhelm Fink Verlag. Computergestützte Fremdsprachenunterricht. Ein Handbuch. Berlin: Langenscheidt, 1985.

- EHNERT**, R. und W. Schleyer (Hrsg.). 1987. Übersetzen im Fremdsprachenunterricht. Beiträge zur Übersetzungswissenschaft - Annäherung an eine Übersetzungsdidaktik. Regensburg.
- FABER** von, H., H. Eichheim und A. Maley (Hrsg.). 1980. Leseverstehen im Fremdsprachenunterricht. Protokoll eines Werkstattgesprächs des Goethe-Instituts Paris und des British Council Paris. München: Kemmler & Hoch.
- FABER** von, H. und M. Heid (Hrsg.). 1981. Lesen in der Fremdsprache. Beiträge eines Werkstattgesprächs des Goethe-Instituts New York und des ACTFL New York vom 25. bis 28. September 1979. München: Kemmler & Hoch.
- HEID**, M. (Hrsg.). 1982. Die Rolle der Grammatik im kommunikativen Fremdsprachenunterricht. Protokoll eines Werkstattgesprächs des Goethe House New York im September 1981. München: Werkstattgespräche.
- HENNE**, H. und H. Rehbock. 1982. Einführung in die Gesprächsanalyse. Berlin: Walter de Gruyter.
- HOFFMANN**, L. 1984. Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung. Berlin: Akademie-Verlag.
- KRUMM**, H.-J. (Hrsg.). 1982. Lehrwerkforschung - Lehrwerkkritik. Deutsch als Fremdsprache. Protokoll eines Werkstattgesprächs der Fachgruppe Deutsch als Fremdsprache (Fachverband Moderne Fremdsprache) in Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut in München vom 23. bis 24. Oktober 1981.
- MÖHN**, D. und R. Pelka. 1984. Fachsprachen. Eine Einführung. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- PIEPHO**, H.-E. 1980. Deutsch als Fremdsprache in Unterrichtsskizzen. Heidelberg: Quelle & Meyer.
- SCHRÖDER**, H. 1988. Aspekte einer Didaktik/Methodik des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts (Deutsch als Fremdsprache). Unter besonderer Berücksichtigung sozialwissenschaftlicher Fachtexte. Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang.
- STRAUSS**, D. 1984. Didaktik und Methodik Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. Berlin: Langescheidt.
- WESTHOFF**, G.J. 1987. Didaktik des Leseverstehens. Strategien des voraussagenden Lesens mit Übungsprogrammen. München: Hueber.
- WOLFF**, A. und W. Rug (Hrsg.). 1987. Vermittlung fremder Kultur. Theorie - Didaktik - Praxis. Heft 27. Materialien Deutsch als Fremdsprache. Neue Lehr- und Lernmethoden. Ihre Umsetzung für den DaF-Unterricht. Forum Deutsch als Fremdsprache. Arbeitskreis Deutsch als Fremdsprache beim DAAD. Regensburg.

Seuraavassa numerossa ranskan, ruotsin, suomen ja venäjän kieliset kirjat.

KIELENTUTKIMUKSEN TIETOKANTA

☉ KIELENTUTKIJA TAI KIELENTUTKIJAKSI AIKOVA! ☉

Haluatko päästä mukaan suomalaisten kielentutkijoiden KITU-verkoston? Tutkijankoulutustoimikunnan kielentutkimuksen yhteistyöryhmä on perustamassa Kieliaineiden tietoverkosta. Kokoamme tietoja niin aloittelevista kuin vartuneistakin tutkijoista, tutkimusaiheista, -aineistoista ja -menetelmistä.

Tarkoituksena on perustaa yliopistojen keskustietokoneiden välityksellä toimiva tietokanta KITU, jonka avulla tutkijat voisivat saada tietoja toistensa käynnissä olevista ja jo valmiistakin tutkimuksista. Yritämme myös koota muita tutkimuksessa tarvittavia tietoja, esim. vaikeasti saatavissa olevista tai vähän tunnetuista julkaisuista, projekteista, korpuksista, organisaatioista, ulkomaisista tutkimusyksiköistä jne. Tällaisten suhteellisen pysyvien tietojen lisäksi verkostoon liitetään "ilmoitustaulu" ajankoh- taisten viestien vaihtamista varten. Siinä voi olla ilmoituksia tulossa olevista koulutustilaisuuksista, seminaareista, kokouksista ja vierailuluennoista ja "Kuka tietäisi jotakin tästä asiasta" -tyyppisiä kyselyjä.

Tietokannan pysyvähköä osaa on tarkoitus päivittää noin kerran vuodessa. Ilmoitustauluosaan taas voi jokainen liisätä tietoja, milloin haluaa. Ainakin alkuvaiheessa tietokantaa varten kerättyjä tietoja voidaan välittää myös muilla tavoin, esimerkiksi verkoston jäsenkirjeenä tai alan jonkin julkaisun (esimerkiksi Kielikeskusuutisten) välityksellä.

Kaikille kieliaineiden laitoksille on syyskuun loppupuolella lähetetty lomake liittymistä varten. Laitoksia on pyydetty välittämään lomake kaikille laitoksensa tutkijoille ja jatko-opiskelijoille. Jos et ole saanut lomaketta, pyydä sitä laitoksestasi tai Korkeakoulujen kielikeskuksesta (puh. 941-292 881).

Verkoston liittyminen ei tietenkään ole pakollista tai välttämätöntä, mutta sangen hyödyllistä sekä itsellesi että muille. Kaikille vastanneille lähetetään tietokannan valmistuttua tietokannan käyttöohjeet.

Lisätietoja asiasta saa kielentutkimuksen yhteistyöryhmän sihteeriltä:

Maisa Martin
Korkeakoulujen kielikeskus
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 JYVÄSKYLÄ
Puh. 941-292 889

SOUTHEAST ASIAN MINISTERS OF EDUCATION ORGANIZATION
REGIONAL LANGUAGE CENTRE

1990 REGIONAL SEMINAR
9 - 12 APRIL 90
SINGAPORE

LANGUAGE TESTING AND LANGUAGE PROGRAMME EVALUATION

CALL FOR PAPERS AND INVITATION TO PARTICIPATE

AIMS

1 To review recent trends and developments in the theory and practice of Language Testing and Language Programme Evaluation and to examine their relationship;

2 To survey and assess the relevance of recently developed language tests for possible adoption in the Southeast Asian region;

3 To anticipate the impact of new developments in theory, such as the latent trait/item response theory, on language testing;

4 To assess the findings of recent studies in Language Programme Evaluation to facilitate the planning and administration of language programmes.

TOPICS PROPOSED FOR THE SEMINAR

Seminar papers/workshops related to the following areas are invited:

A. Language Testing:

- (i) Communicative language testing
- (ii) New developments in the testing of language skills/components
- (iii) Technology and language testing (Computerised adaptive testing, oral language analyser feedback)
- (iv) Experiments in language test development and validation
- (v) Teacher-constructed tests
- (vi) Continuous assessment

(vii) Item response/latent trait theory in language testing

(viii) Language testing and human resource development

B. Language Programme Evaluation:

(ix) Developments in the theory and practice of language programme evaluation

(x) Evaluation models in language programme evaluation

(xi) Evaluating the components of language programmes (Instructional materials, the teacher, etc.)

(xii) Evaluation in language teacher education

(xiii) Designing evaluation studies

(xiv) Problems/Issues in language programme evaluation

C. The Role of Language Testing in Language Programme Evaluation:

(xv) Language tests for language programme evaluation

(xvi) The scope of language testing as a component in language programme evaluation.

KINDS OF PRESENTATIONS

1. Plenary/Parallel Papers

These are lecture presentations to a formal audience; duration: forty minutes plus fifteen minutes question time.

Audience size for plenary sessions is approximately 500 and for parallel sessions approximately fifty.

The Seminar Committee reserves the right to assign papers to either the plenary or parallel sessions.

2. Workshops

These are two-hour demonstrations/discussions in which audience members are expected to be actively involved. Audience size is approximately forty. Certain workshops may be repeated if they are anticipated to draw significantly larger audiences.

INFORMATION FOR PAPER/WORKSHOP PRESENTERS

1. Criteria for Selection of Papers/Workshops

All abstracts will be evaluated for possible acceptance by the Seminar Planning Committee.

Relevance to the theme of the Seminar and freshness and originality of approach are among the major considerations in the acceptance of papers. The Committee reserves the right to decline paper/workshop proposals without assigning reasons.

2. Procedure for Submission of Paper/Workshop

- (a) A 200-word abstract together with a 50-word bio-data should be sent to the address below, on the enclosed Registration Form, post-marked not later than 30 November 1989.
- (b) The Seminar Committee will inform proposers by 31 January 1990 whether their proposals have been accepted.
- (c) The complete texts of papers selected for the Seminar should be sent to the address below not later than 10 March 1990. The Committee reserves the right to withdraw the paper from presentation if it is not received by this date.

3. Copyright/Publication

RELC will have copyrights over all papers presented at the Seminar.

The Copyright of papers not published by RELC will be reassigned to the authors.

Selected papers may be published for distribution at no extra charge to participants.

REGISTRATION OF PARTICIPANTS

- 1 Your participation in the Seminar requires you to register and pay the (non-refundable) registration fee at the same time.
- 2 Registration is on a "first-come-first-served" basis, but will close on, or before 20 March 1990, if the maximum number of registrants is reached.
- 3 Registration Fee:
 S\$150 if received by 10 February 1990;
 S\$180 if received after 10 February 1990.
 [Your registration entitles you to lunches, refreshments and seminar materials.]

ACCOMMODATION

In view of the growing scarcity of moderate hotel accommodation nearby, you are advised to confirm your booking by enclosing a deposit of S\$100.

FUNDING

As a professional non-profit organisation, RELC does not generally provide financial assistance to paper/workshop presenters.

ADDRESS

All communications regarding the seminar should be addressed to:

Director
 (Attention: Seminar Secretariat)
 SEAMEO Regional Language Centre
 30 Orange Grove Road
 Singapore 1025

Tel : (65) 7379044
 Fax : (65) 7342753
 Telex : RS 55598 RELC
 Cable: RELCENTRE SINGAPORE

EURALEX FOURTH INTERNATIONAL CONGRESS

August 28 - September 1, 1990
 Benalmadena - (Malaga)
 SPAIN

EURALEX - VOX
CONGRESS

First Circular
 Call for Papers

PAPERS ARE INVITED FOR:

EURALEX-VOX Congress will include a Presidential Debate, two plenary lectures, three workshops (on Dictionary Assessment and Criticism, Computational lexicography), parallel sessions for presentation of papers, computer demonstrations, poster sessions and workshops.

Main topics of the Congress are:
 Bilingual, practical and computational lexicography, the principal focus being on bilingual lexicography. However papers on all aspects of the subject will be welcomed.

Individual presentations should be timed to last 30 minutes, and will be followed by a 10 minute discussion period. The official Congress languages are Spanish and English. No simultaneous translation will be available. This First Circular has been sent only in English because of budget difficulties.

At one of the morning sessions (bilingual Lexicography) there will be longer discussion time, and papers will be discussed by people working in the same field who have seen the full text in draft beforehand.

PRESENTATION OF ABSTRACTS

Abstracts in the intended language of presentation, typewritten in single-spacing and between 2 (minimum) and 3 (maximum) A4 pages long, should be sent by Mail or Facsimile to THE LECTURE PROGRAMME ORGANIZER before NOVEMBER 15TH, 1989. Notification of acceptance or rejection will be despatched approximately by the end of January 1990.

COMPUTER FACILITIES

Computer facilities will be available and presenters are encouraged to offer software demonstrations. All enquiries on this subject should be addressed to:

Mr. Marino CASTILLO
 CELEX
 Sancha de Lara, 11-4 Derecha
 29015 Malaga
 Tel. 34.52.33 56 14
 Fax 34.52.22 77 98

SCHEDULE OF EURALEX-VOX CONGRESS

* Tuesday, August 28th (afternoon):

Opening of Congress Secretariat for late registrations and to hand out the documentation of the Congress.

* Wednesday, August 29th:

Beginning of sessions. They will continue on Thursday, Friday and Saturday.

* Saturday, September 1st (noon)

Closing of EURALEX-VOX Congress.

REGISTRATION FEES

It is confidently hoped the REGISTRATION FEE covering Academic Programme, coffee-breaks and part of the social and cultural events will not exceed 22.000,- Pesetas. Registration Fee for Accompanying Participants will be approx. 8.500,- Pesetas.

Further information on the cost and details of Social Programme will be given in the Second Circular.

IMPORTANT DATES:

November 15th, 1989
March 1st, 1990
Before February, 1990

DEADLINE FOR ABSTRACTS RECEPTION
MAILING FINAL CIRCULAR
NOTIFICATION OF ACCEPTANCE/REJECTION OF
ABSTRACTS

ORGANIZERS:

Programme Committee: A. Zampoli (Pisa)
M. Alvar Ezquerro (Malaga)
B. L. S. Atkins (Oxford)
F.E. Knowles (Aston)
N.E. Osselton (Newcastle)
M. Snell-Hornby (Zurich)

LECTURE PROGRAMME ORGANIZER:

Further information on Academic Programme please contact:
Professor Manuel ALVAR
CELEX
Sancha de Lara, 11-14 Derecha
29015 Malaga
Spain
Tel. 34.52. 22 56 14
Fax 34.52.22 77 98

CONGRESS SECRETARIAT:

Any other correspondence or information, please contact the Congress Secretariat:

EURALEX-VOX
c/o VIAJES IBERIA CONGRESOS
Avda. Diagonal, 523
08029-Barcelona (Spain)
Tel. 34.3.322 64 62
Fax. 34.3.322 66 39
Telex 81204 iberio

AILA NEWS

OFFICIAL AILA EVENTS AND ANNOUNCEMENTS

April 15-21, 1990. Thessaloniki, Greece. NINTH WORLD CONGRESS OF THE INTERNATIONAL ASSOCIATION OF APPLIED LINGUISTICS. Theme: Applied Linguistics, International Understanding and Peace Education. Inquiries: S. Efstathiadis, P.O. Box 52, Aristotle University, GR-54006, Thessaloniki, Greece. The stipulation that "abstracts can only be considered for presentation when full payment of the registration fee has been received" has been relaxed. Payment can, in fact, be made upon receipt of acceptance of the proposal. Proposals were to be submitted by June 16, 1989. Details are contained in the Second Circular, which was sent out in quantity to all affiliates several months ago.

CONFERENCE CALENDAR

1989

October 25-27, Rostock, German Democratic Republic
Intern Konferenz zu CALL: Computer-unterstützter Fremdsprachen-erwerb. Info: Hermann Gall, Wilhelm-Pieck-University, Rostock, Inst. für Fremdsprachen/Angew. Linguistik, Richard-Wagner-Str. 6, DDR-Rostock.

November 1-3, Cambridge, Mass., U.S.A.
Thirteenth Annual Conference of the American Translators Association (ATA).
Inquiries: American Translators Association, 109 Croton Ave., Ossining, New York 10562, USA.

November 23-24, Nottingham, U.K.
Fifteenth Annual Conference of the International Association for Language and Business. Theme: Corporate Language Policy. Inquiries: John D. Graham, Am Flutgraben 22, D-4100 Duisburg, Federal Republic of Germany.

December 27-30, Washington, DC, U.S.A.
Joint Annual Meeting of the American Association of Applied Linguistics (AAAL) and the Linguistic Society of America (LSA). Inquiries: LSA/AAAL Membership Office, M. Reynolds, 1325 18th St., Suite 211, Washington, DC, U.S.A.

December 27-30, Washington, DC, U.S.A.
Annual Meeting of the Modern Language Association (MLA). Inquiries: MLA, 10 Astor Street, New York, NY 10003-6981, USA.

1990

March 5-10, San Francisco, CA., U.S.A.
Twenty-fourth Annual Conference of Teachers of English to Speakers of Other Languages (TESOL). Inquiries: TESOL Central Office, 1118 22nd Street, N.W. (Suite 205), Georgetown University, Washington, DC 20037, U.S.A.

March 27-30, Dublin, Ireland
 Twenty-fourth Annual Conference of the International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFEL). Inquiries: IATEFEL, 3 Kingsdown Chambers, Kingsdown Park, Tankerton, Whitstable, Kent CT5 2DJ, United Kingdom.

April 9-11, Lübeck, Federal Republic of Germany
 Kongress des Fachverbandes Moderne Fremdsprachen. Info: F.J. Zapp, Hedwigstr. 4, 8000 MÜNCHEN 19, F.R.G.

April 9-12, Amsterdam, The Netherlands
 New Sounds 90: A Symposium on the Acquisition of Second Language Speech. Inquiries: New Sounds 90 Secretariat, Engels Seminarium, Univ. of Amsterdam, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam, The Netherlands.

April 25-27, Kiryat Anavim, Israel
 The Ninth Symposium of the Academic Committee for Research on Language Testing (ACROLT). Theme: Language Tests in Research. Papers by Dec. 31, 1989, to: Prof. Bernard Spolsky, English Department, University of Ramat-Gan, Israel 52100.

April 26-28, Urbana, Illinois, U.S.A.
 SLA-FLL II, Conference on Second Language Acquisition and Foreign Language Learning. Theme: Theory in Research and Practice. Deadline for proposals: November 1, 1989. Abstracts and inquiries: SLA-FLL II, c/o Bill VanPatten and James F. Lee, Dept. of Spanish, Italian and Portuguese, 4080 Foreign Language Building, 707 S. Mathews, Urbana, Illinois 61801, U.S.A.

May 6-10, Atlanta, Georgia, U.S.A.
 Thirty-fifth Annual Convention of the International Reading Association. Inquiries: International Reading Association, P.O. Box 8139, Newark, Delaware 19714, U.S.A.

May 1990, Helsinki, Finland
 2. International Kongreß zur Tätigkeitstheorie. Info: Georg Rückries, Hochschule der Künste, Bundesallee 1-12, 1000 Berlin 15, F.R.G.

July 9-13, Barcelona, Spain
 International Pragmatics Conference. Special topic: Interdependence of Social and Cognitive Aspects of Language Use. Deadline for proposals: November 1, 1989. Inquiries: International Pragmatics Association, University of Antwerp, Linguistics (GER), Universiteitsplein 1, B-2610 Wilrijk, Belgium.

July 13-27, Urbino, Italy
 Semiotisches Sommerinstitut. Info: Christina Caetani, Centro Internazionale di Semiotica Linguistica, Piazza del Rinascimento 7, I-61029, Italy.

August 10-17, Moskau, CCCP
 MAPRYAL-Kongress der Russischlehrer und Slavisten. Info: CCCP 117485 Moskau, ul. Volgina 6, Sov. Orgkomitet UP Kongress MAPRYAL.

October 2-4, Trier, Federal Republic of Germany
 Second International Congress on Terminology and Knowledge Engineering. Inquiries: International Information Centre for Terminology (Infoterm), P.O. Box 130, A-1021 Vienna, Austria.

1991

August 10-14, Pecs, Hungary
 Seventeenth World Congress of the FIPLV (Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes). Theme: Foreign Language Learning and Lifelong Education. Inquiries: P. Basel, National Centre for Foreign Language Teaching of T.I.T. XI, Bocskai ut 37, H-1113 Budapest, Hungary.

August 18-23, Jerusalem, Israel
 8th European Symposium on Language for Specific Purposes. Inquiries: 8th L.S.P., c/o Peltours Conventions, P.O. Box 394, 61003 Tel Aviv, Israel.

1993

August 8-15, Amsterdam, The Netherlands
 Tenth World Congress of the International Association of Applied Linguistics (AILA). Inquiries: Dr. Johan Matter, Vakgroep TTW 9A-23, Vrije Universiteit, Postbus 7161, 1007 MC Amsterdam, The Netherlands.

ENGLISH SUMMARY

In the Editorial, Liisa Kurki-Suonio, new acting director of the Language Centre for Finnish Universities, discusses current issues such as making the Language Centre News a more efficient channel of information and increasing cooperation with the language centres. Although the LCFU will invest more resources in research in the future, cooperation in materials production and testing as well as in the further training of teachers will continue. A questionnaire has been sent to all language centre directors to find out about their opinions and wishes concerning the functions and services of the LCFU. The results will be discussed in the next issue of the newsletter which will be a double issue (November-December) and thus articles, reviews and announcements to be published should reach the editor by the 10th of November, 1989. Kurki-Suonio also invites language centre teachers to visit the LCFU.

Marja Kalaja (Renkonen) and Maija Tammelin from the Helsinki University of Technology report on a conference on English Language Teaching in Vienna, 3. - 6.5.1989, arranged by the British Council in Austria. Some 500 participants, mostly from Austria, Germany and Hungary, attended the conference which comprehensively covered current trends in the teaching of and research on English. The writers were particularly interested in presentations concerning CALL (Computer Assisted Language Learning) and in the new software introduced by some of the leading British experts. During the conference, the EUROCALL group, which consists of educators from different European countries, held a meeting and made a preliminary decision to hold a symposium in Finland in 1991. The symposium will be jointly organized by the department of languages at the Helsinki School of Economics and Business Administration and the language centre of the Helsinki University of Technology. Those interested in further information on the symposium are requested to contact the writers.

Minna-Riitta Pöyhönen from the Language Centre for Finnish Universities reports on a meeting of the teachers of Finnish written communication in Tampere, 1.9.1989. The theme of the meeting was scientific writing in Finnish, and the participants came from different language centres and schools of translation studies. The panel discussion revealed that the use of Finnish in scientific communication is decreasing, particularly in information exchange between experts, but there are still journals which publish research articles in Finnish (e.g. *Sosiologia* and *Duodecim*), and thus foster the use of Finnish as

a medium of scientific discourse. In order to participate in the scientific community, researchers have to write in a foreign language, but when popularizing research, they must be able to express themselves fluently in Finnish. After the panel discussion, participants discussed current problems in two work groups. Language centre teachers discussed practical questions such as their workload and fees paid for correcting students' written work. They also expressed their concern about the LCFU's plans to direct more resources to research, as this might mean diminishing resources for developing teaching methods and materials. Pöyhönen points out, however, that the emphasis on research does not mean that materials production must suffer as a consequence; most of the materials published by the LCFU are now produced by groups of language centre teachers with the LCFU providing funds, expertise and a channel for publication. These activities will continue also in the future for as long as there are teachers willing to engage themselves in materials production. Cooperation between the language centres and schools of translation studies was also tentatively discussed, as well as the participation of teachers of Finnish in the further training programme PILC. The teachers of Finnish written communication will next meet in Jyväskylä, in the spring of 1990.

SVENSK RESUME

Liisa Kurki-Suonio, Högskolornas språkcentrales nya tf. direktör, diskuterar i den redaktionella kommentaren aktuella frågor som t ex hur Kielikeskusuutisia kunde bli en effektivare informationskanal och hur samarbetet med språkcentren kunde utvidgas. Fastän HSSC i framtiden kommer att lägga ner mera resurser på forskning, fortsätter samarbetet både inom materialproduktionen och testningen såväl som fortbildningen av språkcenterlärare. En enkät har skickats ut till språkcenterdirektörerna för att utreda åsikter och önskemål rörande HSSC:s funktioner och serviceaktiviteter. Resultaten kommer att diskuteras i nästa nummer, som blir en dubbelupplaga (nov. - dec.) och därför bör artiklar, rapporter och meddelanden sändas in före 10.11.89. Kurki-Suonio hälsar också alla språkcenterlärare välkomna till HSSC för att bekanta sig med oss och våra aktiviteter.

Marja Kalaja (Renkonen) och Maija Tammelin från Tekniska högskolan i Helsingfors rapporterar om en konferens om undervisning i engelska som arrangerades i Wien 3. - 6.5.89 av British Council i Österrike. Ungefär 500 personer, mestadels från Österrike, Tyskland och Ungern, deltog i konferensen som gav en god överblick över aktuella trender inom forskning och undervisning i engelska. Av speciellt intresse för skribenterna var presentationerna av CALL (datorassisterad undervisning) och de nya programvaror som presenterades av ledande brittiska experter. Under konferensens gång höll EUROCALL - en förening för pedagoger från de europeiska länderna - ett möte där det preliminärt beslöts att ett symposium skall arrangeras i Finland år 1991. Symposiet kommer att arrangeras av språkinstitutionerna vid Finska handelshögskolan och Tekniska högskolan i Helsingfors. Om du vill ha närmare upplysningar, vänd dig till Marja Kalaja eller Maija Tammelin.

Pearl Lönnfors, Maire Mäkinen och Joan Nordlund från språkcentret vid Helsingfors universitet rapporterar om det sjunde europeiska LSP-symposiet som höll i Budapest 21. - 26.8.1989. Rapporten fungerar samtidigt som reseskildring. Trots en del irriterande moment, bl a uteblivna föreläsare samt förseningar och ändringar i tidtabellen, var symposiet givande. Tre huvudteman behandlades: 1) undervisning i fackspråk, 2) beskrivningen av fackspråk och 3) kommunikation på fackspråk. Skribenterna går närmare in på två föredrag som speciellt intresserade: Stanislaus Wojnicki från Polen talade om fackspråkskommunikation inom den internationella företagsvärlden. Han betonade att beteende- och miljöaspekter inom internationell kommunikation måste utforskas, framförallt måste tre frågor besvaras: Vad bör läras ut? Hur skall man gå till väga vid datainsamlingen? Hur bör informationen presenteras? Han tog också upp de problem som uppkommer när personer av olika nationaliteter kommunicerar på sitt eget eller ett främmande språk på den enas hemmaplan eller i tredje land. Michel Perrin från Frankrike föredrog om nödvändigheten att didaktisera autentiskt LSP-material. Han illustrerade sin föreläsning med ett videoband om byggandet av tunneln under Engelska kanalen och demonstrerade hur detta material effektivt kan utnyttjas i undervisningen. Nästa symposium kommer att hållas i Jerusalem 18.- 23.8.1991. Det skall få benämningen "internationellt symposium".

Minna-Riitta Pöyhönen från Högskolornas språkcentral rapporterar om ett möte för lärare av skriftlig kommunikation på finska som hölls i Tammerfors 1.9.1989. Temat var vetenskapligt skrivande och deltagarna kom från språkcentren och translatorsinstituten.

Paneldiskussionen, som inledde mötet, avslöjade, inte överraskande, att användningen av finska som kommunikationsmedel inom vetenskaperna hela tiden minskar, speciellt inom informationsutväxlingen mellan experter, men att det ännu finns tidskrifter som publicerar artiklar skrivna på finska (t ex Sosiologi och Duodecim) och som sålunda upprätthåller finskans roll som vetenskapligt diskussionsmedium. Som medlemmar i vetenskapsvärlden måste forskare skriva på främmande språk, men när de vill popularisera sina rön bör de kunna uttrycka sig flytande på sitt modersmål. Efter paneldiskussionen diskuterades aktuella arbetsproblem i två grupper. Språkcenterlärarna tog upp praktiska frågor som t ex arbetsbördan och ersättningen för rättandet av studerandenas skrivna alster. De uttalade också sin oro över HSSCs planer på att rikta in mera resurser på forskning, eftersom detta kan medföra att resurserna för undervisningsmetoder och -material minskas. Pöyhönen påpekar att även om forskningen betonas i högre grad än hittills kommer inte materialproduktionen att bli lidande; största delen av materialen som publiceras av HSSC produceras redan nu av lärarteam, medan HSSC ger ekonomiskt och expertstöd och fungerar som utgivare. Dessa aktiviteter kommer att fortsätta så länge det finns lärare som vill engagera sig i materialproduktionen. Samarbete mellan språkcentren och translatorsinstituten diskuterades tentativt och också finsklärarnas deltagande i PILC. Nästa möte kommer att hållas i Jyväskylä våren 1990.

Joann von Weissenberg från språkcentret vid Kuopio universitet ger i sin artikel praktiska råd och anvisningar för hur en kurs i vetenskapligt skrivande skall läggas upp och genomföras. Hon rekommenderar att deltagarna skall ha goda insikter i såväl språk som ämne, eftersom de under kursens lopp förutsätts följa med föreläsningar, läsa vetenskapliga artiklar och hålla föredrag. Hon betonar också vikten av att kursdeltagarna deltar i lektionerna regelbundet, och att de är beredda att skriva, omarbeta och putsa upp sina artiklar så många gånger som det behövs. Kursdeltagarna förväntas också lägga ner en hel del arbete på sina föredrag, de läser in dem på band, kursledaren rättar uttal o dyl och sedan går de hem och övar. Dessutom bör varje deltagare presentera en föredragshållare - här har det förekommit en hel del motsträvighet - och fungera som seminarieordförande. v. Weissenberg ger två förslag till kursuppläggning; en 10-veckors kurs och en intensivkurs på 3 dagar. Hon ger också förslag till kursinnehåll.

EURALEX - VOX CONGRESS
August 28 - September 1, 1990
Benalmadena- Malaga
SPAIN

(Please use block letters)

Prof/Mr/Mrs/Miss _____

LAST NAME _____ FIRST NAME _____

INSTITUTION or FIRM _____

ADDRESS _____

CITY _____ P. CODE _____ COUNTRY _____

TEL. _____ FAX _____ TELEX _____ DATE _____

SEND FIRST CIRCULAR ALSO TO:

Prof/Mr/Mrs/Miss _____

LAST NAME _____ FIRST NAME _____

INSTITUTION or FIRM _____

ADDRESS _____

CITY _____ P. CODE _____ COUNTRY _____

TEL. _____ FAX _____ TELEX _____ DATE _____

I WISH TO RECEIVE THE SECOND CIRCULAR.

I WISH TO PARTICIPATE WITH AN ACCOMPANYING PERSON

I INTED TO SUBMIT A PAPER.

I INTEND TO MAKE MY OWN ACCOMODATION ARRANGEMENTS.

Date: _____ Signature _____

PLEASE DO SEND THIS FORM TO:

EURALEX-VOX
c/o VIAJES IBERIA CONGRESOS
Avda. Diagonal 523
08029-Barcelona (Spain)

ANMELDEFORMULAR

Hiermit melde ich mich zum **"Fachsprachenseminar für Deutschlehrer in Finnland"** am 10. und 11. November 1989 in Helsinki an.

.....
Name

.....
Vorname

.....
Anschrift der Dienststelle

.....
Telefon

.....
Privatanschrift

.....
Telefon

.....
Datum

.....
Unterschrift

Teilnahmegebühren werden nicht erhoben.

Wir bitten die Teilnehmerinnen und Teilnehmer, sich selbst um die Übernachtung zu bemühen.

Die Anmeldungen senden Sie bitte bis zum 7. 11. 1989 an: Korkeakoulujen kielikeskus/Sabine Ylönen, Jyväskylän yliopisto, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä.

Weitere Informationen erhalten Sie beim Zentralen Spracheninstitut (Tel. 941-292885) und beim Deutschlektorat des DDR-Kulturzentrums (Tel. 90-737920).

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN JOHTOKUNTA 1.8.1989 - 31.7.1992

Varsinaiset jäsenet

Prof. Kari Sajavaara (pj.)
Jyväskylän yliopisto
Englannin kielen laitos

Tutkija Anja Pietarinen
Opetusministeriö

Erikoistutkija Liisa Huovinen-Nyberg
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Johtaja Liisa Löfman
Tampereen yliopiston kielikeskus

Tutkija Anne Räsänen
Jyväskylän yliopisto
Täydennyskoulutuskeskus

Vt. prof. Tapio Vaherva
Jyväskylän yliopisto
Kasvatustieteen laitos

Johtaja Eija Ventola
Helsingin yliopiston kielikeskus

Tutkija Helena Valtanen
Korkeakoulujen kielikeskus

Varajäsenet

Apul.prof. Raija Markkanen
Jyväskylän yliopisto
Englannin kielen laitos

Vs. esittelijä Riitta Piri
Opetusministeriö

Erikoistutkija Mikael Reuter
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

Lehtori Pirkko Lehtinen
Oulun yliopiston kielikeskus

Erikoistutkija Sauli Takala
Jyväskylän yliopisto
Kasvatustieteiden tutkimuslaitos

Apul.prof. Jorma Ekola
Jyväskylän yliopisto

Lehtori Majja Metsämäki
Kuopion yliopiston kielikeskus

Tutkija Timo Sikanen
Korkeakoulujen kielikeskus